

BONA PAU

Nº. 521 - Any XLIV - MONTUÏRI - JULIOL - 1996

La remodelació
del Govern Balear
afectarà

tres montuïrers:

Joan Verger,

Conseller

de Foment

Joan A. Ramonell,

Director General

de Transports

(no cessa a l'alcaldia)

Antoni Amengual,

Director General

de Joventut

Pere Sampol
ha deixat d'esser

Vicepresident

del CIM

El rector,

nomenat

Consiliari Diocesà

del Moviment

d'Escolta i Guiatge

de Mallorca

El Molí des Fraret,

inaugurat una

vegada acabada

la reforma

Nous canvis de
direcció en alguns

carrers de la vila

El menjador de Ca

Ses Monges serà

administrat per

l'Associació de

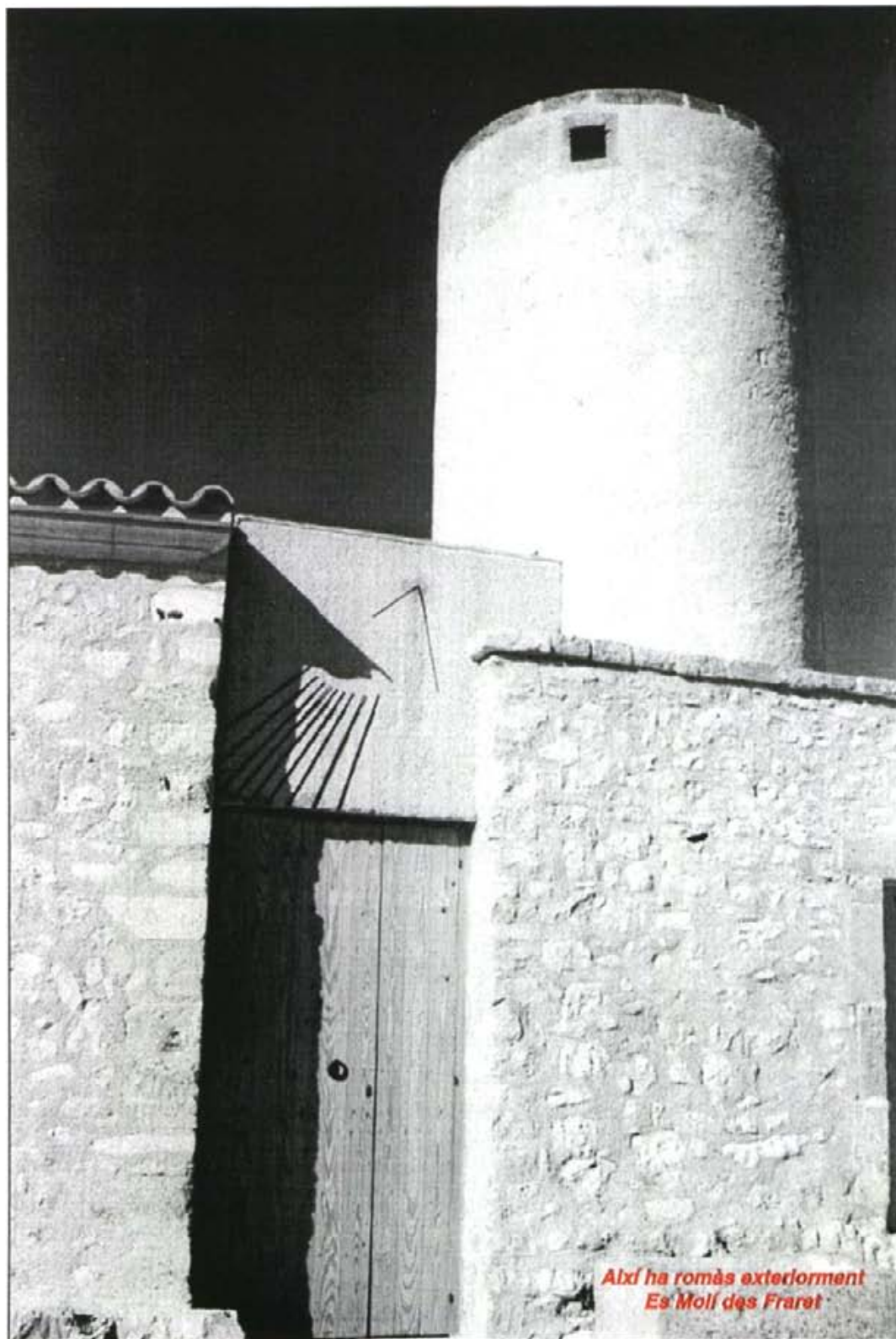
Persones Majors

16 equips disputen

el torneig d'estiu

de futbol-7

Així ha romàs exteriorment
Es Molí des Fraret

EL MATRIMONI MÉS VELL

Ha romàs com a matrimoni més vell de Montuïri el format per Josep Roca Mayol "Piedós", de 93 anys, i Sebastiana Vich Verger "Mascarona", de 91 anys. Es casaren el 1937 i no tingueren el primer i únic fill fins el 1945. Com a fet curiós cal ressenyar que per poder-se dur a terme aquestes noces es necessità autorització del General, ja que aleshores Josep pertanyia a la reserva i era en temps de guerra.

L'Ajuntament demandarà "Cadagua"

Tota vegada que l'empresa concessionària del servei d'aigua depurada no arregla el bombeig de les aigües residuals, la qual cosa fa que es produeixin escapades d'aigües brutes amb les conseqüents molèsties als veïns, l'Ajuntament vol demandar "Cadagua" davant els tribunals.

BONA PAU Montuïri

Director: Onofre Arbona Miralles

Redactor en cap: Gabriel Gomila Jaume

Redactors i col·laboradors:

Joan Miralles i Monserrat, Catalina Sastre Pericàs, Mateu Rigo Bonet, Guillem Mas Miralles, Miquel Martorell Arbona, Gaspar Socías Mora, Antoni Mateu Socías, Onofre Torres Ramis, Melcior Nicolau Jaume, Antoni Mesquida Llinàs, Joan A. Payeras Ramonell, Joan Barceló Cerdà, i Catalina Barceló Mayol.

Administració: Martí Ferrer Sampil

C/ Es Pujol, 5 - 07230 Montuïri - Tlf. 64 66 93

Imprimeix: Tirrena, S.A. Manacor

Depòsit legal: PM 133 - 1958

Nota: Les opinions aparegudes en els articles firmats, sols són atribuïbles als seus autors.

ES GRAONS

Elogiable

L'homenatge que la parròquia i el poble va retre a Llorenç Bauçà pels 25 anys d'escolà és digne d'encomi. Suposà el reconeixement a una persona senzilla que desenvolupa una labor meritòria la qual repercuteix a tota la vila. Enaltir una tasca obscura i callada diu molt, tant en favor dels qui l'elogien com dels qui en són mereixedors.

Desqualificatiu

Durant el mes passat s'han sentit per la vila molts de comentaris al·lusius a llevar el menjador de Ca Ses Monges, quan del que es tracta és de potenciar-lo. Mereixen una total desqualificació aquelles persones que o bé intencionadament feren córrer aquesta falsia o sense haver-ho entès bé divulgaren una mentida.

Polítics montuïrers

Nomenaments i canvis
d'àmbit regional

A conseqüència de la remodelació en el Govern Balear i canvis en el CIM, pel que afecta a polítics montuïrers cal assenyalar els que s'han produït durant el passat mes de juny:

Joan Verger Pocoví ha estat nomenat Conseller de Foment del Govern Balear, el qual serà el responsable d'Obres Públiques, Transports i Arquitectura i Habitatge.

Joan Antoni Ramonell Amengual, sense deixar l'alcaldia de Montuïri passarà a ocupar la Direcció General de Transports, de la Conselleria de Foment. *(Pendent de confirmació a l'hora de tancar aquesta edició).*

Antoni Amengual Ribas, que era Secretari General Tècnic de la Conselleria de Governació passa a exercir el càrrec de Director General de Joventut, de la mateixa Conselleria.

En canvi **Pere Sampil Mas**, que era Vicepresident segon del CIM, fou cessat en el càrrec. Continua però com a Diputat del Parlament Balear i Conseller del CIM.

Per altra part, **Francesc Fiol Amengual**, de Palma, però casat a Montuïri amb Mª Antònia Garcia Sastre, ha estat nomenat Conseller de Sanitat i Consum del Govern Balear.

Pujada del fems

La Mancomunitat del Pla de Mallorca, a la qual hi està integrada Montuïri, el passat 4 de juny va acordar augmentar el servei de recollida de residus urbans, tarifa que suposarà per a les vivendes particular la quantitat de 6.648 pessetes anuals.

Reivindicació de l'autovia

Ara que s'acaba de nomenar Joan Verger Conseller de Foment amb responsabilitat de carreteres, s'espera, per part dels batles interessats, que l'autovia Palma-Manacor passi pel traçat actual (Algaïda-Montuïri-Vilafranca) i no pel que abans es tenia previst, o sia per Lluçmajor i Campos.

Editorial

El primer any de l'equip municipal

A un altre lloc d'aquest exemplar el segon tinent de batle i responsable de la majoria d'àrees que funcionen a l'Ajuntament dona compte de la tasca que du a terme i de les nombroses realitzacions que s'han assolit durant el primer any que treballa dins l'equip de govern del municipi. Una comesa que desenvolupa amb interès i a la que hi dedica una bona part de la jornada, quefer del qual ara en pot exposar un resultat positiu.

Ara bé, el Consistori encara té un bon grapat d'empreses que estan per realitzar i de millores que no s'han investides, tasques que foren directa o indirectament criticades en el darrer ple pels regidors de l'oposició i a les que s'hauria de donar una solució eficaç i beneficiosa per al poble. Entre d'altres es parlà de la utilització de l'edifici de Ca Ses Monges, inaugurat a l'abril de l'any passat i del Molí des Fraret que s'acaba d'inaugurar, als quals s'hi han realitzat unes obres de reforma i acondicionament que han suposat molts de doblers a l'Administració com també

a l'Ajuntament, encara que sols fos per a la seva adquisició. Cal preguntar-se, quin benefici es preveu que en traurà el poble? S'hauran invertit correctament els doblers de les arques municipals? Se'ls donarà una utilitat de la qual el poble se'n beneficiarà? El temps ho dirà.

Per altra part, en altres ocasions i des d'aquestes pàgines i pels mateixos regidors de l'oposició s'ha criticat la distribució del pressupost municipal, sobretot perquè s'inverteixen doblers excessius per a unes funcions —concretament esportives— i en canvi sols una reduïda quantitat es destina a activitats culturals, de convivència, de millores de l'entorn, socials...

Fa exactament un any i aquí mateix, mentre donàvem la benvinguda als 11 regidors, propugnàvem perquè durant aquests quatre anys de regidoria es fes palpable un clima d'obertura, es formàs un bon equip —uns al govern i els altres a l'oposició— i s'aconguís el progrés i benestar que desitgen tots els montuïrers. I en això estam.

Dos dits de seny

Casats a mitges

Com poden conviure un home i una dona "casats a mitges"? Es troben els seus cossos i en canvi no s'encontroren en els seus pensaments.

El marit treballa fora de ca seva tot el dia i ella es passa la jornada perduda, cuidant el seus fills, els treballs de la casa i a vegades fent feina fora casa. Però hi ha altres matrimonis que per tenir uns horaris tan diferents (si els dos treballen) ni tan sols coincideixen a les hores de les menjades. Únicament a l'hora de dormir.

I així passen setmanes, mesos i anys. I arriba que els esposos es miren de reüll i encara quan hagin de tractar assumptes d'importància de la família, en fugen. Sorgeixen mals enteniments, susceptibilitats, prejudicis i llavors ve la tentació típica: "Per no xocar serà millor no parlar".

Aleshores es cau en un aïllament, hostilitat, morros, mala cara i poc a poc es va creant un clima molest per als dos: quasi no es parlen si és que no hi ha un silenci absolut.

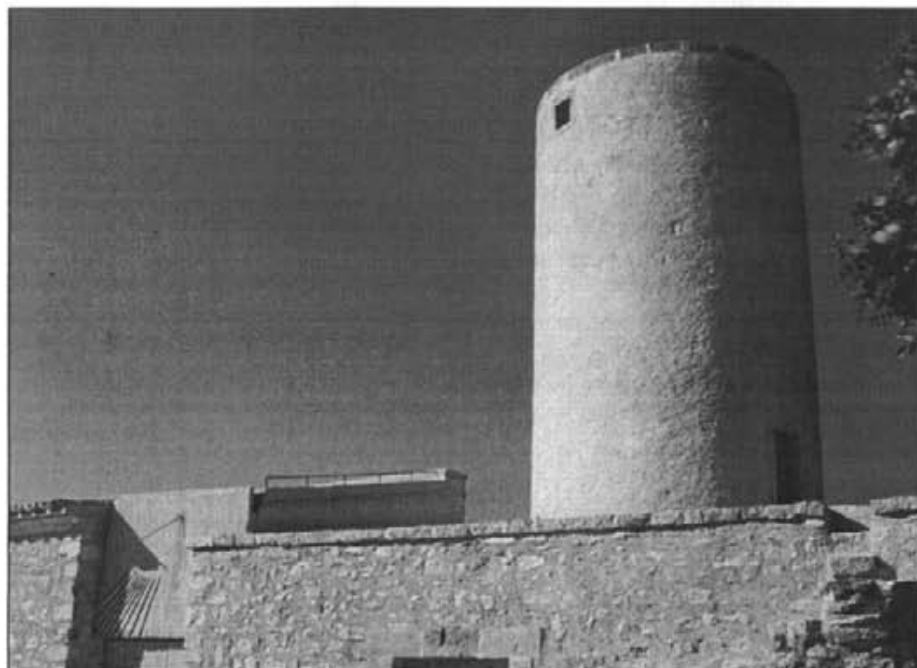
Mentrestant no es diluciden certs temes íntims, temen dir-se les coses tal com són o tal com se senten.

En aquell matrimoni ja hi guaita l'avorriment i la rutina. La llar es refreda. Vet ací un drama íntim de molts de matrimonis. Aparentment són feliços però ambdós saben bé que no són més que dues illes solitàries i incomunicades. Dos ser oficialment units però a la pràctica, divorciats. I encara que la gent quan passa devora ells no sospita el fonal que els separa, dissortadament viuen molt enfora un de l'altre. I els fills, si és que en tenen, són els primers que toquen les conseqüències d'aquest vergonyós allunyament.

Si els dos esposos fessin ús dels dos dits de seny, es parlarien, dialogarien fins a sortir d'aquest angios estat. I la família en sortiria airosa.

Salomó

Fou inaugurat el Molí des Fraret

Després de dos anys de treballs pels alumnes de l'Escola Taller de l'INEM, el passat dia 21 fou inaugurada la reforma i acondicionament del Molí des Fraret

Carn capolada

Erem cinc estudiants. Vivíem prop del Camp Nou, al carrer Riera Blanca, carrer que fa partió entre Barcelona i L'Hospitalet del Llobregat. Les sopes primes, compartíem un piset diminut i encaixonat entre edificis, cotxes i la remor llunyana de milers de persones que cridaven entusiasmes la paraula màgica. Eren i són com un terratrèmol de passions els gols del Barça. Compartíem també les penúries i les acaramullàvem dins un calaix que llavors, el temps dels hippies, es deia fons comú. I del fons comú, a més de pagar el lloguer del pis, em fèiem menjar tota la setmana. El dilluns un, el dimarts un altre, cada dia una especialitat que tanmateix sempre tenia el mateix gust, el gust artificial d'aquesta salsa picant que es diu *tabasco*. Els dissabtes i diumenges descansàvem del *tabasco* i qualsevol menú de mala mort, que no passàs de les vint pessetes, era una delícia culinària.

Dels cinc estudiants n'hi havia un que tenia una mania. Una obsessió que marcava el seu ritme de vida i de retruc també el nostre. Tots ballàvem al so misera-

ble i alentit de l'estalvi exagerat o de l'economia malaltissa. Ens recriminava severament quan, segons ell, gastàvem més del compte. Ens reprimia qualsevol exposició prolongada a l'aigua calenta de la dutxa i fins i tot ens exigia que els aliments fossin dolents, quasi pudents, doncs així resultaven més barats. A vegades n'hi havia per enviar-los a ell i als seus nombres a filar estopa. Naturalment, el menjar que sortia més econòmic era el seu i constantment ens ho recordava. Sempre feia el mateix: macarrons. Sofregia un pilotot de carn molt comuna, hi afegia ceba i un pot de tomàtiga. Quan la salsa estava confitada hi agregava un bon raig de *tabasco* i tot aquell verim s'amarava del genuí sabor americà. Ho mesclava amb els macarrons bullits i tothom a dinar.

Un dia anàrem junts a comprar. El mercat de Collblanc, devora la boca de metro de Sant Ramon, era el lloc escollit per omplir el rebost, esquitit i penós, de la paupèrrima comuna estudiantil. El mercat era típic. Ocupava una gran plaça quadrada i comprimia, baix el mateix sostre, multitud de botiguetes diverses que, compostes una vora l'altra, oferien cridaneres els seus productes alimentaris a una clientela majoritàriament femenina. El tuf que emanava tot aquell embolic de paradetes era desagradable, com de peix pudent, verdura passada i fruita podrida. Tot plegat es barrejava amb la pudor sudorosa de les clientes que, mig estormiades per la càrrega feixuga i fotuda del pressupost familiar, gemegaven queixoses de la carestia. El meu company i jo compràrem varies coses per acabar, com segurament manen els canons, a la carnisseria.

A la carnisseria una coa impacient de mestresses de casa contava miracles dels seus fills mentre la carnissera, grossa i xerrameca, trossejava un pollastre, xapava un conillet o desossava una cuixa de xot, fresca i tendra. I així, entre bistecs de vedella, llom per arrebossar i carn de bou per fer estofat arribà el nostre torn. Com sempre, el meu company volia carn capolada i apuntant amb el dit entre peus de porc, ossos, butzes, fetges, caps i cames va manar categòric: Posi-me'n mig quilo d'aquesta. El recipient contenia una massa greixosa i lleviscosa amb

un cartellet que anunciava: "carne para perros". Vaig tenir ganes de pegar-li puntada de peu i enviar-lo a rodar. Quin poca vergonya! Quasi tot un curs, i setmanalment, ens havia fet menjar una bona ració de "carne para perros" amb macarrons. I el més al·lucinant és que ell, sabent-ho, també se n'empassolava un plat ben afavorit. I tot en nom d'un estalvi exagerat i malatís.

Ara la bèstia negra de l'economia torna anar remoguda. Entre la Unió Europea, la moneda única, els criteris de Maastrich, el deute públic, el dèficit, la inflació i no sé quants indicadors més que tanmateix molt poca gent entén ens volen fer combregar amb rodes de molí. Ens haurem de sacrificar de bon de veure per salvar la butxaca d'uns pocs que s'enriqueixen de forma descarada. Fins i tot no tendran doblers per pagar les pensions o si voleu, ens diuen que les pensions no perillen però que contractem una assegurança privada, que ve a esser el mateix. Amb una paraula i per no allargar més, ja em veig altra vegada engolint a la força "carne para perros". Però no passa res, al cap i a la fi, molts ja hi estam acostumats.

Sa talaia d'en Rubí

S'ACUDIT DE S'ESPARDENYARET

Esquerdemjeret

— Aquest comandador nou no pot durar gaire. Jo era nina i es quint manament ja deia: "No mates"

Targeta
Moneder

La targeta
de cada dia

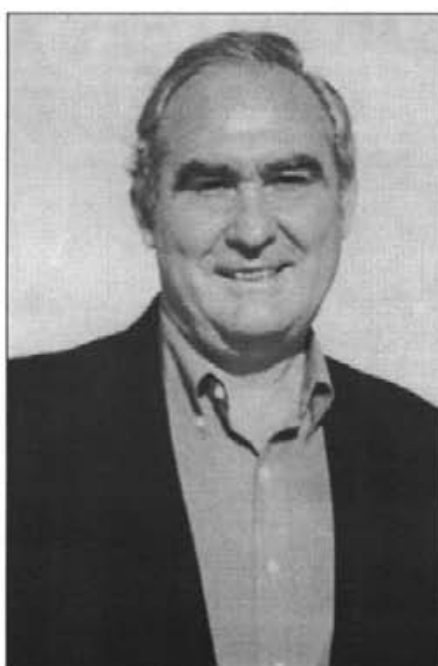
la Caixa
BANCA D'ESTALVIS I PENSIONS
EN 2000 21 C/AL

Al cap del primer any del nou equip municipal El tinent de batle Gabriel Arbona Verger fa un repàs de la seva gestió a les sis àrees de les què n'és responsable

Dia 17 de juny de l'any passat va prendre possessió dels seus càrrecs el nou Ajuntament. És bo per tant ara, al cap del primer any, que el segon tinent de batle i regidor de les àrees d'urbanisme, sanitat, serveis socials, hisenda, governació i depositari, Gabriel Arbona Verger, ens faci un repàs del que fins ara s'ha aconseguit en els diferents serveis públics per ell administrats.

Pel que fa a **urbanisme** va assegurar que "es du un màxim control tant de les obres rústiques com urbanes. Hem d'agrair als mestres d'obres l'interès que han posat en senyalitzar les seves obres, tant de dia com de nit, donant així una prova de maduresa professional. S'han reeditat un nous impresos per sol·licitar obres, en conseqüència del quals les arques de l'Ajuntament s'han vist incrementades".

Referent a **sanitat** afirmava dur-se un "control de la xarxa d'aigües. S'han posat en funcionament les noves bombes impulsores. També es du un estricte control de l'abocador municipal, ja que abans s'hi abocava tota classe de gènere la qual cosa donava una mala impressió. Hem incrementat els contenidors a fi de mantenir net tot el poble. S'ha fet una campanya dels cans a fi d'evitar brutor pels carrers i voravies. Com també s'ha fet un cens dels cans: se n'han censats

uns 160, encara que se sap que no hi estan tots, motiu pel qual l'Ajuntament prendrà les mesures adients".

En quant a **serveis socials** certificava que "s'ha potenciat encara més el menjador de la Tercera Edat: ara hi ha més serveis a domicili i més i millor qualitat en el menjar. Funciona el centre de dia des de les 8'30 a les 20 hores. S'ha fet un conveni amb la Mancomunitat des Pla a fi de facilitar als joves el trobar feina. Les persones incapacitades poden

disposar d'un objector de consciència per comandes o anar a fer receptes. Com també hi ha una cordial amistat amb l'Associació de Persones Majors de Montuïri a fi de donar-li suport".

Sobre **hisenda** manifestava que "es-sent Montuïri un poble petit i de pocs recursos econòmics, s'ha elaborat un pressupost restrictiu i no s'ha pujat cap aspecte de la pressió fiscal. Actualment estam fent una neteja -continuava Biel Arbona- de rebuts impagats i així no inflaran els pròxims pressupostos i naturalment seran realistes. Per altra part s'ha aconseguit oferir una millor atenció al públic en tot quant es refereix a l'Administració: l'hem feta simple i àgil. Hem assenyalat uns dies per als pagaments de factures a fi de tenir controlats tots els pagaments que mensualment es duen a terme. I per altra part hem establert una rotació del personal administratiu a fi que tots els funcionaris puguin ocupar els diferents càrrecs".

Pel que toca a **governació** comentava que "s'ha augmentat la vigilància per part de la policia local fent rondes dues vegades per setmana durant els vespres, pel cas urbà i zona rural. S'ha aconseguit la senyalització de guals (*vados*) i zones d'aparcament. Es disposa d'un servei permanent de grua per retirar els vehicles mal estacionats. Hem realitzat provisionalment una reforma circulatòria -deia el tinent de batle-, però en dates pròximes restarà modificada tal com es pretenia al principi, ja que aleshores carreteres no va donar permís. També s'ha posat un telèfon directe amb els municipals a fi que els veïns els puguin localitzar en cas de necessitat: és el 989 61 20 25".

Finalment, pel que es refereix a **depositaria**, revelava "dur un estricte control tant dels pagaments com dels cobraments efectuats, així com de les transferències. Hem establert -concloïa- amb els nostres proveïdors la negociació de factures imprevistes".

Fins aquí el repàs que vàrem donar amb el "super-regidor", responsable de les sis àrees abans esmentades.

O. Arbona

Seguridad y Limpiezas, S.A.

Gremio de Tejedores, 34 (Pasaje)

Tlfs. 29 50 92 - 29 50 66 - 20 63 11

Pol. Son Castelló

07009 Palma de Mallorca

A CA NOSTRA TENIM DE TOT I MOLT

PRODUCTES AMB:
DENOMINACIÓ D'ORIGEN
QUALITAT CONTROLADA
PRODUCTE DE QUALITAT ARTESANA

GOVERN BALEAR

Conselleria d'Agricultura i Pesca

S'ha dit que...

... si s'exsecallassin es fassers des graons, ses branques que pengen no farien nosa per veure quina hora és, en es rellotge de l'església.

... a s'excursió des mes passat, de sa tercera edat, hi hagué propaganda comercial i per això va sortir quasi de gratis. Però s'ha de dir tot: ses persones que hi assistiren, moltes d'elles, adquiriren objectes de cert valor, tant és així que es montuïrers hi deixaren a l'entorn des dos milions de pessetes. Així la pagaren bé... a s'excursió!

... sa crisi des Govern autonòmic haurà repercutit directa o indirectament damunt Montuïri. A més des dos montuïrers que ja son diputats (Pere Sampol i Joan Verger), s'espera que Antoni Amengual i Joan A. Ramonell sien directors generals. I en Paco Fiol (casat a Montuïri) serà conseller. Segur que tots "estiraran" cap a la vila!

... a sa inauguració des Moli des Fraret hi havia poca gent de Montuïri. És clar, sa majoria no havia sentit se crida... Naturalment, si no en feren!

... "a la fi, ara ja tornam sentir crides!", digué un que no sabia per què va estar una temporada sense sentir-ne. Es "micros" estaven espenyats... i ara ja els han adobats.

... qualcú va fer córrer sa bola que havien d'arrabassar es lledoner des cementeri i ningú no se'n podia donar passada. I es motiu, deien, era perquè li havia pegat mal i es moria. I després, com que no sabien on enterrar-lo (de tan gros com és) el tornaven deixar tal com estava.

... un altre mentida que s'escampà entre ses persones que fan ús des menjador de Ca Ses Monges era que el suprimien. I això llevà sa son a més d'un. Sempre n'hi ha que els agrada donar males notícies... o propagar veritats a mitges.

En Xerrim

Aquesta fotografia té molta història, ja que fou enviada a Amèrica p'en Joan Mayol "Bello" com a recordança d'aquests amics. Va retornar molts d'anys després a Montuïri i ara ens l'han deixada per publicar-la. Porta data de 2 de desembre de 1954, per tant els protagonistes ja tenen 42 anys més, si és que tots son vius. No hem pogut saber tots els noms, però així i tot es destrien en Joan "Bello" que arregla els cabells a en Pep "Comelles"; Antoni Llinàs que fa la mateixa cosa amb en Blai "Pellusco", i en Gaspar "Xinet" que ensabona en Tomeu Verger "Xorri". També hem reconegut en Rafel Mayol "Bello", però als altres dos ens ha estat impossible. Finalment cal dir que aquesta barberia estava al carrer Major nº 10.

II Setmana fotogràfica Sant Bartomeu '96

Bases

- 1.- Hi podrà participar tothom.
- 2.- Tema: Racons i curiositats del nostre poble.
- 3.- La inscripció es farà a l'Ajuntament. Començarà dia 22 de juliol i acabarà dia 31 de juliol.
- 4.- Es donarà un rodets de 12 fotografies (color) i les despeses de revelar les pel·lícules aniran a càrrec de l'Ajuntament.
- 5.- Els rodets es presentaran a l'Ajuntament de Montuïri (plaça Major, 1) en un sobre tancat on figurarà: Nom, telèfon i adreça de l'autor.
- 6.- La Setmana fotogràfica durarà de dia 12 a dia 17 d'agost. Dia 18 d'agost dematí s'hauran d'entregar el rodets a l'Ajuntament.
- 7.- Els treballs seran realitzats pel laboratori fotogràfic "Betacolor" de Palma. Tots els participants seran obsequiats amb la fotografia millor del rodets 20x30, que seleccionarà el jurat.
- 8.- El jurat serà nomenat per l'Ajuntament el qual premiarà els treballs i emetrà el veredict, que es donarà a conèixer el dia 25 d'agost de 1995 abans de començar l'espectacle de fi de festa a la Plaça Major, a les 22 h.
- 9.- Les fotografies seleccionades seran exposades al públic durant les festes de Sant Bartomeu a la sala d'actes de l'Ajuntament.
- 10.- Els negatius i les fotografies quedaran en propietat de l'Ajuntament de Montuïri, el qual es reserva el seu ús posterior.
- 11.- La participació implica la total acceptació de les bases anteriors.
- 12.- Qualsevol cas no previst en aquestes bases serà resolt per l'Ajuntament de Montuïri.
- 13.- **Premis:** A les tres millors fotografies seleccionades pel jurat se'ls concediran aquests premis: A la 1ª, 50.000, a la 2ª, 30.000 i a la 3ª, 20.000 pessetes.

L'Ajuntament informa

Resum de la sessió plenària ordinària celebrada l'11 de juny de 1996

Aprovació de l'acta anterior

En desacord perquè l'acta anterior no reflexava certes modificacions indicades en el darrer ple, els regidors del PSOE i del PSM demanaren i s'aprovà que es fessin les pertinents rectificacions.

Informe de batlia

a) El batlle va informar que renunciava a la prerrogativa d'aprovar factures, a favor de la Comissió de Govern.

b) Es va informar de la renúncia del PSOE a presidir els patronats que se'ls havia assignat.

c) S'ha llogat la casa del carrer Major núm. 12 perquè serveixi per a arxiu municipal.

Aprovació del pla de condicions del POS-96

Es va aprovar el Pla d'Obres i Serveis, el qual suposa la inversió de 24.734.000 pessetes per a l'asfaltat dels carrers compresos a la 3ª i 4ª fase, o dia de 12.367.000 per a 1996 i igual quantitat per a 1997. Abans de l'aprovació els regidors de l'oposició feren constar les seves queixes pel resultat de l'asfaltat de la 2ª fase.

Ordenança fiscal

Per unanimitat fou aprovada una nova i actualitzada l'ordenança fiscal. S'han regulat els preus de certes diligències i se n'han augmentat d'altres.

Ratificació de la dissolució dels Patronats de Cultura, 3ª Edat i de l'Institut Municipal d'Esports

Després que els partits de l'oposició exposassin la reduïda tasca realitzada pels patronats i l'Institut d'Esports, així com les deficiències observades en el seu funcionament, amb l'abstenció dels 3 vots del PSM, el negatiu dels 2 del PSOE i els afirmatius del 6 del PP, fou aprovada la dissolució dels patronats de Cultura, 3ª Edat i de l'Institut Municipal d'Esports.

Creació dels Consells Sectorials de Cultura i Esports

Després que els regidors de l'oposició fessin constar sentir-se al marge de les

activitats de l'Ajuntament, amb el 6 vots afirmatius del PP i 5 abstencions (PSM i PSOE), s'aprovà la creació dels Consells sectorials de Cultura i d'Esports.

Conveni amb el CE Montuïri

S'acordà subvencionar anualment al CE Montuïri amb un quantitat no inferior al milió de pessetes. L'oposició demanà i així s'acordà que aquets doblers s'invertissin preferentment en la promoció i foment de l'esport base.

Aprovació del plec de condicions per a la gestió del servei del Poliesportiu Municipal

Tota vegada que l'anterior conveni sols contemplava la gestió del camp de futbol i ara les instal·lacions esportives han augmentat, es feia necessari adequar el conveni a l'actual situació i responsabilitzar una persona que cuidi de totes les instal·lacions. Fou aprovat el plec de condicions per a la gestió del Servei del Poliesportiu Municipal. Es farà un concurs públic que haurà de ser aprovat pel ple.

Expedient de modificació del crèdit nº 1/96

Aquesta modificació es fa per finançar el Pla Territorial d'Equipaments Esportius, mitjançant el qual s'arreglaran les instal·lacions esportives del Col·legi Públic. El crèdit és de 5 milions. El CIM n'aportarà 3.500.000 i l'Ajuntament, 1.500.000 pessetes.

Conveni amb l'Associació de la 3ª Edat de Montuïri

Després que els membres de l'oposició haguessin criticat certes deficiències ob-

servades en la gestió del menjador i del Centre de dia de Ca ses Monges, s'acordà la proposta d'oferir a l'Associació de la 3ª Edat la gestió del menjador que per a persones majors allà funciona.

Ratificació de proposta

Resolució del tribunal qualificador del concurs ordinari per a proveir la plaça de secretari-interventor.

Tota vegada que en el concurs ordinari per a proveir la plaça de secretari-interventor de l'Ajuntament s'han presentat quatre candidats i cap d'ells ha obtingut la puntuació mínima establerta de 7'5 punts (el que més sols en féu 5'2), es va acordar declarar desert aquest concurs.

Proposta de derogació del ROM

S'acordà derogar el ROM (Reglament Orgànic Municipal) ja que es trobava antiquat i substituir-lo pel ROF (Reglament Orgànic d'Entitats Locals) aprovat per Reial Decret.

Campanya de millorament de façanes

L'Ajuntament acordà adherir-se a la campanya de millorament de façanes promoguda pel CIM. D'aquesta manera el sol·licitant aportarà el 60% del pressupost, el CIM, el 25% i l'Ajuntament el 15% restant. Per a la qual cosa s'acordà habilitar una partida de foment per un import de 300.000 pessetes.

Precs i preguntes

Preguntes del PSOE, i respostes:

1) P: Compen la residència de persones majors de "Ca ses Monges" i el "Bar Deportivo" amb llicència d'activitats? En cas negatiu, per què?

R: Es tramitarà la llicència una vegada acabades les obres de Ca ses Monges. En el bar esportiu el plec de condicions ja obliga a la persona encarregada a tramitar la llicència d'activitats.

2) P: Quines obres es pensen dur a terme al pati de les escoles segons projecte aprovat al Pla d'Instal·lacions esportives del CIM per a 1996?

R: Les mateixes que figuren en el projecte ja aprovat.

3) P: Quins criteris es segueixen per a contractar els curssets d'estiu de natació i

Centre de dia

Hi poden anar totes les persones majors, des de les 8'30 del matí fins a les 8 del vespre. Tant hi poden anar per dies com tot el mes.

Tenen dret al berenar del matí, dinar, berenar l'horabaixa, sopar i netejar-les si és fa necessari.

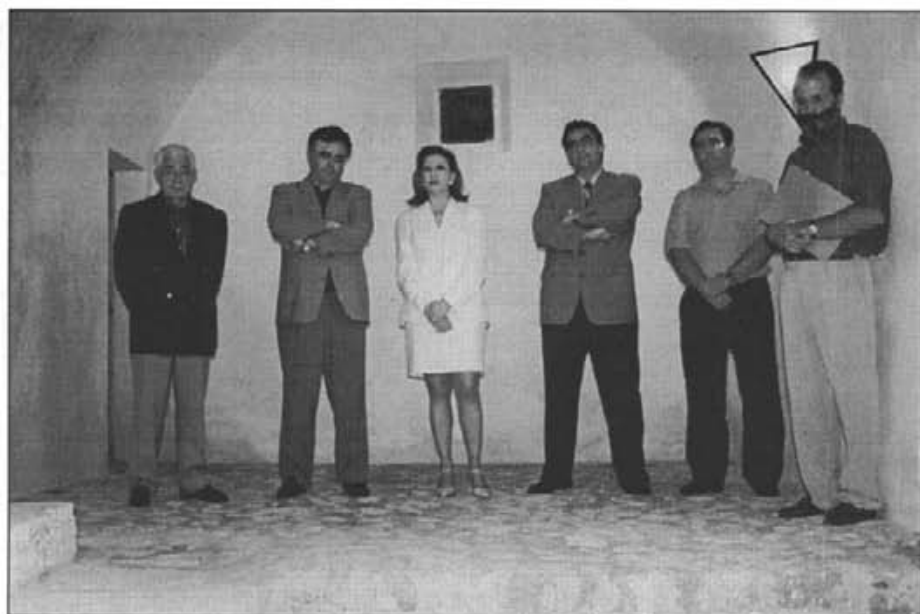
Mensualitat: 40.000 pessetes.

Dies tot sols: 3.000 ptes. diàries.

Inauguració del Molí des Fraret

Dia 21 i sota la presidència de M^a. Antònia Munar, presidenta del CIM, fou inaugurat el Molí des Fraret. Una reforma que ha durat dos anys i a la que hi han fet feina 10 obrers alumnes, d'entre ells 4 de Montuïri (dues al·lotes i dos al·lots). En fou director tècnic Carles Moranta i Professor de pràctiques, Clemente Muñoz. A cada un dels alumnes els fou entregat un diploma creditor d'aquesta activitat.

La Presidenta del CIM, el President de la Mancomunitat des Pla, el Batle de Montuïri, el president de l'Associació de Molins i els professors del Curs presidiren la inauguració del Molí des Fraret

DE LA CASA DE LA VILA

(Continuació)

el personal a càrrec de les instal·lacions de les piscines?

R: Se segueixen els criteris que dicta la Mancomunitat, als quals l'Ajuntament s'hi ha adherit.

4) P: Quines tarifes es pensen aplicar per unitat familiar per a la prestació del servei de recollida de fems per al pròxim exercici?

R: Les tarifes dictades per la Mancomunitat, essent de 6.748 pessetes per unitat familiar normal.

5) P: A quina funció es pensa destinar el Molí des Fraret?

R: La decisió la prendrà la Mancomunitat però es possible que sia una oficina de turisme.

6) P: A quan puja la quantitat d'honoraris pendents de pagament de l'arquitecte municipal amb data 1-6-96?

R: Actualment es desconeix, tota vegada que manquen acabar obres, entrega de factures, com també s'ignoren les subvencions que es rebran.

7) P: Quina quantitat resta per pagar a "Construccions Cerdà CB" per les obres de la Residència de Ca ses Monges?

R: Falta comprovar i concretar amb el mestre d'obres i el tècnic de l'Ajuntament els treballs realitzats. Manquen rebre subvencions d'entitats oficials.

8) P: Quina quantitat d'impagats té l'Ajuntament a data 1-6-96?

R: La mateixa que el 31-12-95.

9) P: A quan puja la quantitat de rebuts per cobrar d'exercicis prescrits?

R: Actualment es tramita un expedient per aquest concepte. En estar aprovat es dirà. Ara la situació és la mateixa que el 31-12-95.

El PSM féu de paraula unes quantes preguntes, les quals foren contestades en el mateix moment.

Associació contra el càncer

El metge montuïrer Gabriel Arbona Cerdà va impartir durant aquest darrer trimestre del curs escolar una xerrada als alumnes de 7è i 8è del Col·legi Públic. Fou organitzada per la Junta Local de la Lluita contra el Càncer i va tractar de la prevenció d'aquesta malaltia tant a nivell general com en concret a l'edat dels alumnes, fent especial incidència als perills que suposa el tabac.

Els 25 anys d'escolà

Dia 1 de juny tengué lloc l'homenatge a Llorenç Bauçà "Neo" per la celebració dels 25 anys d'escolà. Tant l'acte de l'església, que estava pràcticament plena, com el dels graons, on s'hi uní la banda de música, foren una demostració de l'apreci i consideració que s'ha guanyat.

Teatre escolar

Dies 14 i 21 els alumnes de les escoles presentaren dues funcions de teatre escolar a la Sala Mariana. El primer dia oferiren "Gorriónet", "Sa Cova de sa Bruixa Joana" i "La Flor Romanial"; i el segon, "Sa Cova de Sa bruixa Joana" i "En Salom i es Batle".

Activitats per a l'estiu

L'Ajuntament organitza el programa "Escoles d'Estiu" per a nins i joves. Les activitats que s'ofereixen són: tennis, natació, bàsquet (iniciació i perfecciona-

ment), futbol (iniciació i perfeccionament), ceràmica, dibuix, enquadernació, invents i anglès. Les sis primeres es faran al poliesportiu Es Revolt i les altres cinc al Col·legi Públic.

Canvis de direcció única

A partir de dia 24 de juny el tros de carrer d'Emili Pou que va des del creuer Ramon Llull fins al del Pou del Rei és de direcció única: no s'hi pot circular en direcció a Ciutat. En canvi s'han llevat les prohibicions del carrer de Palma, i les del carrer Sant Bartomeu tornen estar com abans de la modificació.

Persones Majors

A l'assemblea general extraordinària celebrada el 27 de juny passat, l'Associació de Persones Majors per unanimitat es va acordar acceptar la gestió del servei del menjador de Ca Ses Monges i del centre de dia que li va oferir l'Ajuntament. Representants de la Casa de la Vila i de l'Associació explicaren abans el que suposava aquesta gestió i la repercussió per al col·lectiu de persones majors.

Neteja del Talaiot de Son Fornés

Entre les tasques racionades amb la senyalització i neteja de monuments i talaiots programades per aquest estiu pel CIM dins la Mancomunitat des Pla hi figura entre d'altres la neteja del jaciment de Son Fornés de Montuïri.

Esteve Barceló Cerdà acaba el servei militar

Relata algunes interessants vivències en el Puig Major

Un diploma nacional l'acredita com el millor soldat de la seva quinta

Just ara fa tres quarts d'any que n'Esteve, aquest jove montuïrer, artesà de la maçoneria i esportista amateur, començava el servei militar en la "Base General Asensio" de Ciutat, deixant de banda, alhora i temporalment, el seu treball en una empresa de construcció de la vila. Allà, una vegada finalitzada la mesada d'instrucció sota un sol que cremava i després del compromís amb la jura de bandera, iniciava ben aviat un període poc comú en la milícia illenca: el seu destí fou el Puig Major de Torrella. Allà s'incorporà a l'RMT, així és, al Regiment de Transmissions Estratègiques.

Recordem abans, emperò, que n'Esteve Barceló i Cerdà, nascut el dia de Sant Tomàs, en el darrer mes de 1976, té avui 19 anys. Afeccionat des de fa temps a l'atletisme popular, a la caça i nogensmenys a les gresques juvenils de cap de setmana. És enginyós, afable, extravertit i coratjós, però no de gaire sobrietat quan la impaciència li fa costat.

– Esteve: quin era el teu afer dins aquest col·lectiu?

– Allà dalt es fan quatre tasques repartides de la següent manera: la de conductor, cantiner, la de manteniment i la de teletips. La d'aquest darrer consisteix en enviar missatges, la de rebre les cridades dels telèfons, etc. La meua tasca era la del manteniment.

– En què consistia?

– Un poc de tot –respon assossegat–, obrir les barreres devers les 9 h. i tancar-les dotze hores després, a les 21 h. Cada dos mesos canviava l'oli de la maquinària; també anava a comprar queviures, amb el conductor, a Sóller. Arreglava els cotxes i, darrerament, vaig construir una caseta per a l'aire condicionat, devora els radars que es poden veure de quasi tot Mallorca.

– Quins eren els teus horaris per complir?

– El meu horari era des de les 9 h. fins a la 1 del migdia i després tenia tot el temps lliure fins al dia següent –ens diu plaentment–. He tengut tornos de quinze dies, però sempre tenint els caps de set-

mana i els dies festius lliures, per si hi havia qualche cursa atlètica.

– Quants de soldats cohabitaven l'RMT?

– Érem quatre soldats de cada reemplaçament.

– De quants indrets procedien els teus companys?

– Quasi tots eren catalans, alguns de l'illa i un de València –emet amb el posat atent–.

– I com es comportava la climatologia per aquelles altures?

– He vist tota classe de temps menys calor. Calabruix, pluja, boira i neu de quasi un metre per tota la muntanya. La temperatura quasi sempre ha voltejat els 0 graus i la mínima va ésser de -7°C.

– Què has après durant els mou mesos?

– He après poques coses, ja que els "mandos" sempre solien demanar-me com encarar el treball per emprendre –rere una llambregada d'inquietud retor-na a la parla–. L'únic que he après és fer el cap viu perquè ningú et dona res fet.

– I què ha estat el més positiu d'aquesta experiència?

Practica l'atletisme i

enguany ha estat campió de Balears de cros per equips

També va participar en el campionat d'Espanya de clubs

– Jo destacaria, primerament, la gran sort que he duit de poder complir el servei en un lloc tan tranquil. Sens dubte –afirma amb vehemència– és la millor opció a Mallorca. El més positiu de tot –continua– va ésser l'entrega que em van fer d'un diploma, que m'enviaren des de Madrid, per haver estat el millor soldat d'aquell reemplaçament. Així com també agraint-me la conducta exemplar demostrada durant tota l'estada, i fent-me creditor d'una "Citación Especial".

– Canviant d'assumpte, Esteve, com et va el teu esport preferit, l'atletisme?

– Malgrat no m'entreni, encara em defens una mica. Aquest any he estat campió de Balears de cros per equips, amb el club "Ramis Sastre". Després vaig participar en el campionat d'Espanya de clubs, a Palència, devora totes les grans figures nacionals, com en Martín Fiz, en Fermín Cacho, n'Antonio Serrano, etc.

– I algun fet curiós que t'hagi succeït, que puguis contar-nos?

– L'any que hem deixat endarrera me n'han passades de bones! –exclama resignant-se–. A la pujada a Monti-Sion, quan mancaven devers 100 metres per arribar, vaig avançar fins el primer lloc de la meua categoria. Però a l'esplanada del puig, que estava plena de gent, vaig esprintar-hi fins a sobrepassar la retxa que hi havia en terra; jo vaig alçar les mans i em vaig aturar. Després l'organitzador de la prova va venir i em digué que li sabia molt de greu, però que havia fet segon. Va resultar que aquella primera retxa (ja que n'hi havia una altra dos metres més amunt i la

(Continua a la pàgina següent)

El rector, nomenat Consiliari Diocesà del Moviment Escolta i Guiatge de Mallorca

Onofre Torres continuarà essent rector de Montuïri

El Bisbe de Mallorca ha nomenat el rector de Montuïri, Onofre Torres Ramis, Consiliari Diocesà del Moviment Escolta i Guiatge de Mallorca, motiu pel qual, segons anuncia ell mateix des de la trona, deixarà una responsabilitat: la parròquia de Sant Joan. Però seguirà duent la parròquia de Montuïri. Ara bé, aquest càrrec implica activitats i reunions arreu de Mallorca i algunes trobades fora de Mallorca, motiu pel qual hi haurà dies que s'haurà de desplaçar de Montuïri. En aquest cas el substituiran els rectors solidaris o bé el pare Pere Riera, prior de Sant Honorat, qui també donarà una mà a la parròquia de Sant Joan i a la nostra.

– Podria dir-nos, de cara als nostres lectors, què és aquest Moviment?

– El Moviment Escolta i Guiatge de Mallorca és un moviment de joventut que agafa des dels 6 anys fins al 21. Té la seva pròpia pedagogia per educar els joves dins els valors humans i cristians. Podríem dir que és un moviment autoeducatiu on el propi al·lots i joves prenen la seva responsabilitat ajudats pels caps (monitors) que en tot lloc són uns amics més que els acompanyen. Aquest moviment es mou en torn de tres eixos: educació, fe i país.

– Quins són els seus objectius?

– Es tracta de fer una coeducació basada en els principis de la llei escolta, el

quals, entre d'altres són: "Aprenem a ser útils i a fer servei", "defensem la natura i protegim la vida", "aprenem a viure en equip i tot ho fem entre tots". "aprenem a estimar i a jugar nets"... i cada dia s'ha de fer una bona obra, diària i millorar-la".

– Què es el que es pretén aconseguir?

– A partir dels principis dits abans, s'intenta que els al·lots i joves, mit-

jançant activitats dinàmiques, jocs, treballs manuals, acampades, sortides, etc. vagin integrant dins la pràctica de la vida tot quan aprenen i es vagin responsabilitzant de la seva vida, educació i de la seva vida social passant-s'ho bé.

– Pel que fa a la fe cristiana, com es desenvolupa?

– La fe és un eix que entra perfectament dins aquest camp, on els valors evangèlics i la vivència de la fe en Jesucrist es van fent vida dins aquesta pedagogia d'autoeducació. S'intenta que tot el que es visqui es pugui celebrar des de la fe cristiana i que la celebració els dugui a l'acció a fi, segons deia el mateix fundador, Baden Powell, "que deixin el món una mica millor d'així com l'han trobat".

– Sobre l'eix de país, quina direcció pren?

– L'eix de país intenta que la nostra joventut estimi la nostra cultura, la nostra llengua, els nostres costums i tot allò que ens identifica com a poble de Mallorca. En un futur ells continuaran aquesta tasca dins la nostra societat.

– Al principi ha esmentat que el Moviment Escolta té la seva pròpia pedagogia. Podria dir-nos alguns aspectes?

– Cal ressaltar que la pedagogia "Escolta" és autoeducativa. Ha entrat a la universitat i allà s'estudia perquè des de fa molts d'anys es veuen els seus resultats educatius.

En aquesta xerrada el rector comentava que des del primer any que és aquí (vengué pel setembre de 1992) ha intentat organitzar un agrupament a Montuïri per tal de donar aquests valors a la nostra joventut, però no ha trobat qui vulgui col·laborar en aquest camp. Per això li demanam:

– Quines premisses s'han de donar perquè a Montuïri s'implanti el moviment escoltista?

– Bastaria que hi hagués tres o quatre persones que en tinguessin ganes i il·lusió. Amb elles em veuria capaç d'organitzar-ho de nou.

DE JOVE A JOVE

(Ve de la pàgina anterior)

que, al cap i a la fi, resultava ésser la línia de meta vàlida segons l'organització) corresponia a l'arribada d'una cursa de bicicletes que temps enrera s'hi havia disputat. Res, que jo vaig explotar de ràbia i em queien les llàgrimes, ja que mai havia aconseguit guanyar a aquell atleta, el qual em va demanar disculpes convençut d'haver fet segon, però ell no en tenia cap culpa...

– I bons records?

– Sí, en tenc un d'inoblidable. L'any passat, quan es va disputar la cursa de Pryca, en la qual hi participaven més de

4.000 corredors, entre els que hi havia, entre d'altres de renom mundial, el campió del món de marató, Martín Piz i uns quants kenyans, jo vaig sortir a tota, davant de tots. En Martín es va posar al meu costat i vam deixar darrera els kenyans; anàvem a un ritme molt intens, jo crec que mai havia anat tan aviat, i vaig aguantar 7'30 minuts amb el campió del món, el qual va vèncer la competició mentre que jo vaig acabar els menuts...

I d'aquesta manera, succinta i fraternalment, calcigàvem la meta, única i inequívoca, d'una diàleg escrit, amb recents vivències, d'un jove nostre ja exempt de càrrec milicià.

Joan Barceló

O. Arbona

Catalina Jaume Amengual, de Son Costa

Desde fa poc temps l'acompanya un càrrec molt singular: "Ministre extraordinari de la Sagrada Eucaristia"

Discreta i senzilla; són les dues expressions que d'un mode concís definien na Catalina Jaume Amengual, a judici de l'entrevistador.

Afegim-hi, mentrestant, que és molt treballadora. És nota en ella l'empremta deixada pels seus pares, amarada d'una gran religiositat, herència també dels seus progenitors. Els dissabtes i diumenges, a més dels altres dies feiners en què se celebra missa en el nostre temple, al costat del celebrant dona la comunió al feels. Fa relativament poc temps, el Bisbe de Mallorca l'autoritza per aquesta feina tan especial, que segons ella, més que feina, és un privilegi que la fa feliç.

Conversa baixet i quasi temorenc; es diria que fins i tot té por d'equivocar-se. Però no, ella mida molt bé les seves paraules i s'expressa tal com hem dit que era, i és, amb senzillesa, amb ànims de ser sempre solament el que és: ella mateixa.

Els seus pares eren de Lloret i ella també hi va néixer. Foren onze germans: set germanes i quatre germans. De tots ells na Catalina és la que fa nou.

Fadrina. Sap llegir i escriure. Es jubilà fa set anys.

— Els teus primers records, Catalina?

— Era molt petita, sis anys, i estàvem a

una finca nostra de Lloret que es deia Son Daviu quan passàrem a conrar Son Costa Petit del terme de Montuiri. Aquí vaig començar a anar a Ca Ses Monges on hi vaig aprendre de llegir i escriure. Hi vaig anar durant bastants d'anys.

— Podries fer-nos un resum breu del que ha estat la teva vida des que vinquéreu a Son Costa?

Estam asseguts al costat d'un taula dins el menjador del seu domicili. Un somriure tènue ha il·luminat la seva cara quan li hem fet la pregunta.

— La meua vida —contesta— ha estat dedicada a fer feina dins les cases de la petita possessió on estàvem i també al camp. Això va esser durant el temps que estiguérem als dos Son Costes. Quan es casà el germà Sebastià em vaig posar a treballar amb la meua germana Magdalena, que tenia botiga de vendre a la plaça Vella. Amb ella hi vaig estar fent feina uns trenta anys, fins que es va morir. Després, durant uns vuit anys, he estat amb dues filles seves, i nebodes meves, que no viuen a Montuiri. Des que estic jubilada, fa set anys, com he dit abans, visc a ca meua al carrer dels Cossiers. Na Maria, la meua germana, i el seu home, viuen amb mi. Com veus, una vida molt normal; això sí, sempre ocupada i fent feina.

— No obstant hi ha un fet dins la teua vida que surt de la normalitat. Ens referim al cas de donar la comunió als feels. Com t'iniciaries?

— En certa ocasió —contesta— el rector demanà algun voluntari perquè li ajudàs a donar la comunió, ja que ell es veia massa tot sol per atendre amb el temps adequat als feligresos. Jo em vaig presentar per a tal fi, precisament per això, per ajudar.

— Quina impressió tengueres la primera vegada que donares la comunió als assistents a la missa?

La nostra interlocutora amb una certa tímida esbossa una mitja rialla, que sembla vol esser de disculpa. Quasi no hagués necessitat contestar. Hem comprès el que ens volia dir respecte a un fet tan transcendental.

— Estava retgirada, tremolosa i preocupada —ens diu—. El fet en sí tenia per a mi una importància extraordinària i segur que altres persones eren més dignes que jo de tenir aqueix privilegi. He d'afegir que cada vegada que don la comunió tenc quasi la mateixa sensació. És més, per a mi és un testimoni de fe.

— Segons ens consta ocupes el càrrec de "Ministre Extraordinari de la

Sagrada Eucaristia". De part de qui ve el nomenament?

– Del senyor Bisbe de Mallorca. Espera un moment per favor.

Na Catalina es disculpa, puja amb lleugeresa al primer pis i torna ràpida. Duu un document doblegat amb molta cura, que ens entrega. En ell hi consta el nomenament que hem citat abans, de part del Bisbe de la nostra Diòcesi. Li tornam després d'haver-lo llegit. Segur que per na Catalina és una joia apreciadíssima.

– Et limites només a donar la comunió dins el temple durant les misses?

– No. Quan el rector no hi pot anar, també la duc als malalts, vellets i persones impedides del poble que no poden desplaçar-se.

– Com han reaccionat aquestes persones impedides davant el fet?

– Molt bé. Extraordinàriament bé. Em fan molt de cas i estic molt contenta de donar-los aquest conhort, aquesta força espiritual.

– Podries fer-nos un comentari, ja que parlem de persones impedides, del que sents o opines quan veim per TV aquesta gent, en general del tercer món, víctimes de la misèria, la fam, la injustícia o la guerra entre altres mals?

– Tots els humans, especialment els que sofreixen, sien de l'Amèrica llatina, de l'Àfrica o d'on sien, són germans nostres. Jo diria que els creients estam obligats a ajudar-los en les nostres oracions, sí. Però també és molt important que els ajudem materialment amb els nostres donatius. Aquestes persones no tenen els nostres recursos per sobreviure i nosaltres, repetesc, les hem d'assistir.

– Sempre hem considerat que els teus sentiments religiosos eren accentuats. On t'inculcaren aquest esperit?

Na Catalina no ha deixat un moment d'estar atenta a les nostres preguntes. A aquesta darrera la contesta segura, sense dubtes.

– Els meus pares, a tots els meus germans i a mi, ens varen donar aquesta educació. Despertaren i sostengueren dins nosaltres aquest esperit del què em parles. Eren gent senzilla i molt d'església.

– Tornant altra volta a la missió tan especial que realitzes dins el nostre

A més de repartir la comunió a l'església, també la duu als vells i malalts i els ajuda espiritualment

temple i entre els feels, pots dir-nos qualche cosa més o fer algun comentari sobre el fet?

– Mira, som feliç, em sent realitzada. Amb aquestes ocupacions també ajud espiritualment als meus germans.

La nostra interlocutora es mostrava un poquet torbada i empegueïda, però els seus ulls ho deien ben clar, les paraules li sortien del cor.

– També et vull dir –afegeix– que fa poc hem format uns grups que ens dedicam a visitar malalts i persones que viuen soles. Convidam tots els que vulguin acompanyar-nos en aquesta tasca tan humana.

– Podries fer un comentari damunt el fet que un temps, en el nostre temple, durant la missa o misses, estava ple de feligresos i avui es veuen molts de bancs buits?

– No sé com dir-t'ho, però... és ver que un temps la gent acudia massivament al nostre temple. Recordant aquella època ha de dir que em sentia molt acompanyada. Ara bé, és possible que actualment les misses siguin més viscudes. Som pocs, però ens mou una força interior que ens dona la fe.

– Què opines dels moviments feministes que demanen l'alliberació de la dona?

– He de reconèixer que no n'estic molt informada, però els veig amb simpatia. Com saps, he viscut i he fet feina al camp. Tenc constància de les discriminacions de la dona. El temps de segar, per exemple, feien la mateixa feina que els homes però cobraven manco. Tots som persones i és just que homes i dones tinguin els mateixos drets.

– Quina virtut és la que més aprecies en les persones?

– Sens dubte, la humilitat.

– Podrien les persones del nostre poble ajudar més en les tasques de la parròquia?

– Sense cap dubte. Les ajudes en les tasques, com dius, que hi ha dins la parròquia, estic segura que sempre seran benvingudes.

– Un passatge de l'Evangeli que et

crida especialment l'atenció?

Pensa uns breus moments sense quasi atrevir-se a contestar.

– Per a mi... diria que el Sermó de la Muntanya. Sempre l'hauríem de tenir present.

– Què ens podries dir més de quan estàveu a Son Costa? Tendríeu alguns moments per passar el temps.

Roman absorta una certa estona mentre els seus pensaments volen tornant anys enrera.

– Aquells temps, com saps, no eren els d'avui. Nosaltres érem molts de germans i havíem de fer el cap viu. Les feines del camp eren més pesades. Per desplaçar-nos d'un lloc a l'altre ho havíem de fer amb el carro o a peu. De joveneta alguns dies de la setmana jo venia a missa primera amb la bicicleta exposant-me a la brusca i al fred. Hi ha altres moments dels què també guard records inoblidables, com eren algunes vetllades d'hivern, que anàvem a passar a Son Moia, Can Socies... fins i tot una vegada anàrem a Can Toni Alcoraier, allà deçà el puig de Sant Miquel, perquè hi havia ball.

Na Catalina viu obertament quan ens conta l'anada al ball. Sens dubte el pas del temps fa veure les coses de distinta manera.

– La darrera pregunta: tu, com has dit abans, has viscut dins una altra època, un temps i uns costums distints dels d'avui. Pots donar una opinió de les relacions pares-fills de llavors i del temps actual?

Està indecisa, però contesta.

– Aquesta resposta és difícil per a una persona com jo, que som fadrina, però... és possible, crec que llavors els fills eren més respectuosos amb els seus pares.

Aquella època ha passat. Sembla que era l'altre dia, però fa molts d'anys. Na Catalina la recorda a través d'uns fets i unes persones que ja no hi són. La nostra interlocutora parla del temps passat amb certa enyorança, com un tresor inapreciable que ens ha fuit de les mans i al que és impossible retornar.

Miquel Martorell Arbona

Durant el curs han impartit classes al Col·legi 18 professors

S'han realitzat obres però se n'hauran de fer d'altres de cara al pròxim curs

A final del mes passat el Col·legi Públic "Joan Mas i Verd" va donar per finalitzat el curs 1995-96. Hi han assistit 196 alumnes sense comptar els adults.

Durant aquest any acadèmic hi han impartit classes 15 professors depenents del MEC, el quals es distribuïren així: 1 psicopedagog, 3 d'Educació infantil (2^{on} cicle), 6 de primària, 2 de 2ª etapa d'EGB, 1 d'Educació Física i 1 de religiós. Altres 3 professors (1 de música infantil i 1er cicle de primària, 1 per als alumnes de 2^{on} i 3^{on} cicle de primària i 1 de teatre per a tots) han estat subvencionats per l'AMPA. També han realitzat les pràctiques de magisteri 10 futurs professors (6 d'educació infantil, 2 de primària, 1 d'anglès i 1 d'educació física).

Pel que fa al programa de difusió de l'esport escolar s'han realitzat dos programes: un de 40 hores de handbol i un altre de 20 hores de ping-pong.

Referent als programes d'adults realitzats per la Mancomunitat des Pla, durant el curs s'han duit a terme dos programes d'informàtica, un programa de classes d'administratiu i un de temps d'oci.

El CEP de Manacor ha organitzat aquí un programa d'informàtica especialitzada en educació infantil. I el Ministeri d'Agricultura també ha realitzat al Col·legi un programa de classes tècniques.

Cal afegir que també han donat suport dins la comunitat educativa l'AMPA i el

Consell Escolar. Com també cal esmentar d'adequat funcionament del servei de menjador escolar.

En tot això es desprèn que durant el curs passat a les Escoles Públiques l'ensenyament s'ha desenvolupat d'una manera satisfactòria, tot i trobar inconvenients que se solucionaren a la mesura de les possibilitats de la comunitat educativa. I per altra part els diferents esdeveniments han estat transmesos a les famílies mitjançant el butlletí "Als pares", editat trimestralment. A final del mes passat començaren les vacances d'estiu i professors i alumnes gaudeixen de les merescudes vacances.

Millores realitzades i obres pendents

Les millores realitzades per l'Ajuntament en el Centre durant el passat curs escolar han estat la col·laboració en la instal·lació de la calefacció, una millora molt necessària que ha suposat dos cursos escolars complets d'obres i molèsties, les quals varen repercutir molt negativament en el desenvolupament de la tasca docent, ja que també hi hagué altres problemes puntuals. Entre les altres obres que s'han realitzat cal esmentar el pintar la pujada al primer pis de les aules de 2ª etapa, adequar l'antiga aula-taller com a aula de 5e curs i pintar-la, així com el menjador d'Educació Infantil i el

Portada del darrer número del full informatiu que el Col·legi dirigeix a les famílies

vergarons de les vidrieres del menjador i d'alguna aula. També s'ha col·locat un nou plàstic a l'hivernacle, s'han arreglat una sèrie de clivells i forats del cel ras del passador del 1er pis produïts per les goteres i s'han col·locat unes peces d'uralita al porxo d'entrada de l'escoleta i unes canyissades al pati. S'ha de dir però que aquestes millores no han estat tan positives com haguessin pogut esser si s'haguessin realitzat en el moment oportú i adequat.

Entre les que queden pendents cal citar arreglar d'una forma urgent el problema del terrat i les gotes i el tancament de la cantonada de la matança; reforçar urgentment la columna apuntalada per tal d'evitar la mala imatge de les barreres i el perill que ocasiona, acabar de pintar algunes aules i el vergarons de les vidrieres que encara ho necessiten; adecentar l'entorn escolar (jardins d'Educació infantil, entorn de l'hivernacle, voravia exterior i ubicar la granja en el nou emplaçament) i repassar les rajoles que es mouen de les diferents aules.

Unes millores necessàries que s'hauran de dur a terme per poder realitzar el curs pròxim la tasca educativa en bones condicions.

O. Arbona

Bar Ses Jardines

Berenars i aperitius

Carr. Palma-Manacor Km. 29'3 • Telf. 64 41 01 • Montuïri
(Al costat de la gasolinera)

Sa pasterada

*Ximbombeta que ets de bona,
jo sempre t'alabaré,
però has de dur si convéa
pasterada i sa dona*

La tonada i la lletra d'aquesta cançó es pot dir de moda, encara que sia molt antiga, tota vegada que a moltes festes i especialment quan arriba el temps de carnestoltes se sent cantar molt, acompanyada del rup a rup, rup, rup... so de la tradicional i popular ximbomba.

Aquestes tradicionals cançons ens donen a entendre la importància que temps passat tenia *sa pasterada*, ja de d'ella surt el nostre pa de cada dia, tal com deim quan resam el Parnostre. Per cert, a mesura que s'ha deixat de pastar per gairebé totes les cases particulars, també s'ha anat perdent el costum de resar abans de posar-se a dinar i/o sopar, així com també es resava quan s'enforava *sa pasterada* o quan es treia del forn. Es veu que ara hi ha pa a balquena —de fet se'n tira més que se'n menja— i sembla no tenir gaire sentit el suplicar a Déu que ens doni pa cada dia, com també té poc significat el dir “és més llarg que un dia sense pa”, perquè avui se'n menja poc. Allò que es consumeix més és el formatge, sobrassada, carn, peix, fruites...

A vegades, quan ens referim a una cosa vella, costum, o si es conta un fet, conte o acudit molt sabut exclamam: *això és més vell que es pastar*, i deu esser perquè fa mils d'anys que es fa i encara no s'ha perdut i segurament no es perdrà mai.

Allò que sí s'ha perdut és el pastar a cada casa com es feia temps passat, amb la finalitat de tenir pa tota la setmana pel consum propi de la família, encara que hi ha qualcú que ho fa, però són molts pocs que ho facin setmanalment i amb la finalitat d'abastir-se de pa. La gent en general el compra fet, i en els comerços hi ha oferta de pans de distints tamanys, i gust i a voler.

Antany, fins fa una quarantena d'anys, era impensable comprar-lo, en tot cas es comprava blat (el qui no en tenien) i el duïen a la farinera a moldre. Es convertia en farina i arreu per les cases pastaven. La feina dels forners era coure'l. El vespre abans s'havia d'avisar el forner per l'endemà poder pastar i coure la pas-

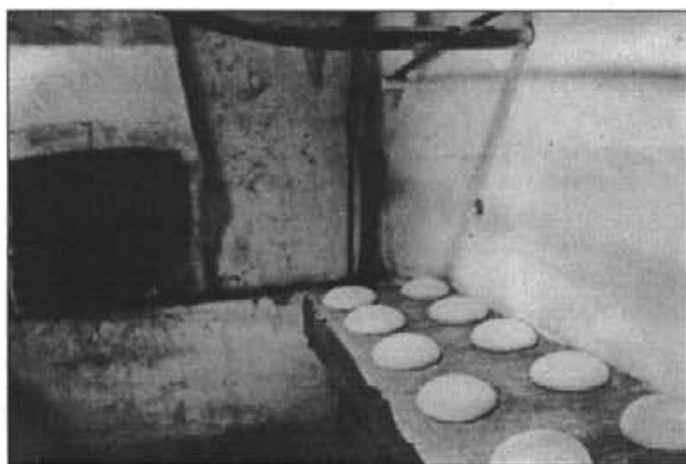
terada. Cal dir que fins i tot el forner, de bon dematí, anaven per les cases les quals el dia abans havien anat a demanar forn, a tocar les baules, avisant així que s'aixecassin a escalfar l'aigua. Temps passat cada dia es veia gent pel carrer amb la post dels pans damunt el cap, que anava o venia del forn.

Avui en dia sembla hem tornat gauduls i ens fa peresa haver de pastar, i això que ara no du tanta feina com antany, tota vegada que procedent de la farinera, la farina ve cernuda i un temps l'havíem de cendre; a més de disposar de forn de gas butà i/o elèctric. I encara que tinguem aquestes comoditats per a fabricar pa i coques, per no haver de fer feina preferim comprar-ho fet.

Però abans, fins a devers els anys seixanta, la gent en general, fos perquè eren més feiners o bé per necessitat, pels pobles rurals tothom pastava normalment cada setmana, i per realitzar aquesta tasca es necessitaven uns quants ormeigs com són la pastera —qual ormeig semblant a una taula on, davall la tapadora, hi ha una gaveta—, ara molt en desús. No vull dir que encara qualcú no l'emprí, però generalment ara es fa la pasta dins un ribell; el sedàs, cernedor, rastell o rascador, fenyedor, post, cobribanes i no sé si altra cosa més.

Com he escrit anteriorment, la gent vilana gairebé sempre duia la pasterada al forn comercial a coure-la. Allà on es pastava i es coïa en el seu propi forn era —i és si encara qualcú ho fa— per les cases de fora vila i per les possessions, la qual tasca pertanyia fer-la el pastor ajudat pel porquer, el qual era el responsable d'entrar llenya i procurar sempre tenir-la a cobro.

Actualment sembla haver-hi poques ganes de pastar cada setmana, si de acàs de tant en quan i clares vegades per tenir pa; més bé es fa per menjar coques o altres pastissos. No és estany, ja que per

Al costat d'un dels antics forns casolans el pa ja està a punt de ser enforat

encertar-ho s'ha de fer tot amb esment, i fer-ho bé du orenga.

De l'èxit hi depenen bastants de factors; començant per la qualitat de la farina i continuant per l'ull i manya del pastador, el qual ha de saber com posar llevat (ara s'empra *llevadura*), quan és l'hora de pastar, pastar ben pastat, tasca bastant feixuga, ja que la pasta comença a estar a punt quan cauen gotes de suor dins ella procedents del front del qui pasta. Una vegada haver pastat han de saber quan i com s'ha de fènyer (consisteix el fènyer en agafar un manyoc de pasta corresponent a un pa i damunt el fenyedor —el qual és una post adequada per a tal menester— es repasta i se li dona la faisó; després es col·loca damunt la post i perquè el pa no refredi i tovi bé, es cobreix amb el cobribanes.

I encara no acaba aquí la feina: l'hem de coure —i aquí és on es veu l'encert— perquè l'èxit o fracàs depèn en gran part d'enforar a punt de tou i de tenir el forn bo en el moment adequat. Tot s'ha de fer amb gust i esma.

No puc donar instruccions com s'ha de fer per encertar la pasterada perquè som poc entès en aquest quefer. Si qualque vegada he pastat sempre m'ha sortit esgarrat; així és que no faig comptes pastar.

Si acàs qualcú llegeix aquest escrit i encara no ha perdut tal costum, si en tenir pa blan i coques em vol convidar a berenar amb molt de gust acceptaré la convidada.

Sion Nicolau

Les fites clares

La fixació definitiva de les fites que separen els termes de Montuïri i Algaida

Les fites que marquen les propietats han provocat més bregues, disgusts i malsons a molta gent durant el llarg dels segles que altres qüestions que en un principi pareixen més dignes de litigis.

Però avui no parlarem d'aquesta casta de fites sinó de les que separen termes municipals i el cas concret de les que separen el nostre veí d'Algaida.

El document d'avui està extret d'una còpia realitzada per Bernat Manera, escrivà de l'ajuntament a començaments del segle XIX i de qui ja havíem parlat a altres escrits. Està redactat en castellà i reflecteix la informació d'una acta del consell de Montuïri de l'any 1661. Es tracta de la fixació definitiva de les fites que separen els dos termes per part de dos consellers d'Algaida i dos de Montuïri.

La terra tenia, i encara ara té, un valor impositiu del qual es nodreixen les arques municipals per al seu funcionament. Recordam com recentment l'ajuntament de Vilafranca reclamava al de Sant Joan una porció del terme d'aquest darrer molt prop del nucli de població vilafranquer, la intenció era clara, algunes teuleres i altres negocis que es troben dins Sant Joan paguen la contribució en aquest municipi quan són tan prop de Vilafranca, pertanyen a vilafranquers i hi treballen vilafranquers. Com ja sabeu la proposta no anà endavant.

Del nostre terme podríem dir que grans possessions i els seus posteriors establits han estat relacionats de per sempre amb Montuïri -tant amb la propietat com amb la gent que hi treballava- i pertanyen al terme d'Algaida. Algunes tenien i tot la posada a Montuïri com és el cas de Son Trobat.

Estranyament hi ha hagut molts pocs intents d'integrar aquestes terres adjacents del nostre terme (Son Mallol, part de Son Vanrell, Son Marimon, Son Trobat, etc.) al municipi de Montuïri. Tan sols sabem d'un document al respecte, es troba a l'escala de l'Ajuntament. És un plànol del nostre terme dibuixat els seus límits amb color fosc i la part del terme d'Algaida que es tenia la intenció d'agregar en vermell, està datat als anys vint del nostre segle i, com podem comprovar avui en dia, el projecte no tirà endavant.

Plànol del terme de Montuïri redactat fa una cinquantena d'anys

Una altra de les qüestions a ressaltar sobre el document és la poca o nul·la variació del límit del terme durant tots aquests segles.

A part, el document ens serveix per conèixer una notícia, Son Mallol i Son Vanrell ja estaven establits a mitjan segle XVII.

Sabent i entenent nosaltres els sotsignants, Joan Mas i Rafel Mas de la vila de Montuïri i Jaume Barceló i Llorenç Sureda de la vila d'Algaida que aquests anys passats s'ha tractat d'adreçar les particions dels termes de dites viles de Montuïri i Algaida per haver experimentat que en els cobraments dels delmes i talles sempre hi ha algunes diferències i plets i, per extingir dits inconvenients que per dita raó se segueixen de dia en dia, per això de la present vila de Montuïri i d'Algaida mijançant determi-

nació de consell celebrat a la vila de Montuïri a 20 de febrer de 1661, com més llargament és pot veure en els llibres de cort de la vila de Montuïri i en els d'Algaida a 6 de gener de 1661 en què es feu elecció de mi dit Joan Mas i Rafel Mas del dit consell de la vila de Montuïri i de mi dit Juan i Llorenç Sureda del consell de la vila d'Algaida perquè nosaltres féssim i aclaríssim les particions dels dits termes.

Així, avui que comptam a 13 del present mes de l'any 1661. Constituïts personalment en la retxa de dits termes de la vila de Montuïri i de la d'Algaida i tots concordats hem vingut a bé que les fites que posaren aquests anys passats els jurats de la vila de Montuïri i els d'Algaida eren posades per eterna memòria i de dites particions.....de cada terme obligant-nos cada qual de nosaltres a donar.....de les partides.....de cada

particular i, per a què a la predita escriptura en tot lloc li sigui atribuïda tota fe posam les firmes de nostres mans pròpies el dit dia i any abans esmentat i volem que cada una d'aquestes estigui registrada en els llibres extraordinaris de dites viles perquè d'elles en qualsevol temps es pugui tenir clarícia si menester fos i perquè tenguim més força i valor i per algun temps no la puguin anul·lar advertim en aquesta que amb la nostra companyia vingueren dos jurats de cada vila, per la de Montuïri Melsion Antich i Gabriel Martorell...i per la d'Algaida.....Oliver i Antoni Castelló.

Testis Gabriel Ferrando i Miquel Rosselló

Després ens ha paregut i tengut per bé fer.....per major clarícia dels llocs on el dia present estan fixades les dites, començant:

Primerament a la retxa del Puig Moltó és troba una fita junt a la possessió de Son Toni Jaume.....en el camí que va de la vila de Montuïri a la vila d'Inca, entenint-se que la part de baix del camí és del terme d'Algaida i la damunt del terme de Montuïri.

Després venint per dit camí es troba una altra fita junt al camí que va de la

vila de Petra a la Ciutat.

Després es trobarà una altra fita quan deixam el camí que va a la Ciutat i prenim el que ve a la vila de Montuïri, i després venint pel mateix camí es toparan dues fites, una junt al camí i terres d'Onofre Socies, i a la part damunt prop de trenta passes es toparà a l'altra fita la qual tira pel camí d'establidors els de la part damunt de la possessió de Son Mallol i els de la part de baix dels establidors de les terres de Son Vanrell, i quan veiem que per dit camí s'arriba al camí que va de la vila de Montuïri a la possessió dita Son Mallol es topa una altra fita, la qual tira junt al camí que de la vila de Montuïri a la Ciutat, a la part de damunt queden els establidors de terres del lloc de Malesherbes i els de la part de baix els establidors de Son Vanrell i a l'altre camí es topa una altra fita la qual va just.....que va a un camí d'establidors que a la part de baix confronta Miquel Manera i Gabriel Ribes i a la part de damunt Pere Morlà i d'altres arribant al camí que va de la present vila de Montuïri al Puig de Randa una altra fita, la qual tira just pel dit camí de Randa i arribant a la part de dalt de la tanca de Jaume Company fill de Miquel deixa dit

camí i parteix per la paret amitgera de dit Company i arriba a la partició de Son Bascós de la qual paret tira just al camí que va de la vila de Porreres a Ciutat, la qual fita de dit camí de Ciutat està junt a la paret amitgera de Pere Morlà i Jaume Vanrell i aquí és la darrera fita.

Però s'adverteix que dites fites de dites particions els hem posades nosaltres sota-signants amb orde i lletra firmada del Molt Il·ltre. Señor Procurador Reial despatxada a 8 del mes d'abril pròxim passat 1661 i per quant la present escriptura en tot lloc sigui valedora i en cap moment pugui ser anul·lada volem que tinguí la mateixa força i valor com si fos de mà de notari i en raó d'això volem que siguin posades les firmes dels escrivans reials de cada una de les dites viles.

Pere Joan Ribes, escrivà reial.

Llorenç Sureda, elegit pel consell de la vila d'Algaida.

Joan Barceló, elegit pel consell de la vila d'Algaida.

Joan Mas, escrivà reial de la vila de Montuïri, firma com a escrivà i com a elegit pel consell de la vila de Montuïri.

Rafel Mas, elegit pel consell de la vila de Montuïri.

Guillem Mas Miralles

Què és la Comissió Interdepartamental de la Dona?

Comissió Interdepartamental de la Dona

Composició

A fi de coordinar les accions en favor de les dones i de millorar-ne l'eficàcia evitant duplicitats, la Comissió Interdepartamental de la Dona es compon per un o una representant de les conselleries següents:

- Conselleria de Governació
- Conselleria de Cultura, Educació i Esports
- Conselleria de Sanitat i Seguretat Social
- Conselleria de Comerç i Indústria
- Conselleria d'Agricultura i Pesca

Dona, si no saps quins són els teus drets, si vols tenir informació directa sobre els programes que duu a terme la Comissió, si vols formular suggeriments o fer propostes per millorar la situació de les dones, som a la teva disposició a:

Plaça de la Drassana, 4. 07012 Palma
Tel. (971) 17 65 65 / 17 64 64
Fax 17 64 46
Tel. gratuït 900-321-321

Vice-presidència del Govern Balear

Comissió Interdepartamental de la Dona

Què és la Comissió

Interdepartamental de la Dona?

És un òrgan col·legiat, adscrit a la Vicepresidència del Govern Balear, que té els objectius bàsics següents:

- Promoure la igualtat de drets entre els homes i les dones.
- Evitar la discriminació per raó de sexe.
- Fomentar la participació equitativa de les dones de les nostres illes en tots els àmbits de la societat.

Constitució espanyola, article 14:

"Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaler cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social".

Els jueus de Montuïri

La història de Mallorca ens parla com a la Conquesta vingueren, a més dels Nobles, Cavallers i altres. Dins aquests últims, nombrosos jueus que ajudaren a les despeses de la mateixa i foren remunerats en el Repartiment pel Rei Jaume I. Al jueu Zahie li pertocà el Rafal Aixat, que ja es nombrava així a l'època Aràbiga; altres també reberen terres al nostre terme.

Degut als fructífers i rics terrenys prest hi va haver a *Munthuyri* una gran quantitat de transaccions de finques. El motiu era que a alguns propietaris, no els interessava establir-se a Mallorca i les venien, freqüentment, als mercaders que aleshores amassaven quantioses fortunes; a altres els hi era més còmode establir-ho a canvi de rebre un cànon, pensió, cens o altres prestacions del qui ho rebia, és a dir, el Senyor Útil. L'Establidor es quedava com a Senyor Directe.

La paraula "Establir" no té a la actualitat el mateix sentit, com podem adonar-nos.

A l'any 1294: "*III nonas novembris Bernat Spanya dona e stableix a P. Roquer e Arnau Maymó Barjmoraboj*" (Benimoragia) que en el Repartiment fou adjudicada al dit Bernat Spanya. Aquesta possessió es el Puig Moltó, nom que va prendre de P. Moletó, un dels posteriors propietaris. Davant aquesta constant compra-venda alguns jueus amb la seva innata intuïció veren el negoci segur; els interessos per els préstecs que feien eren molt elevats. Per tal cosa s'establiren a Montuïri.

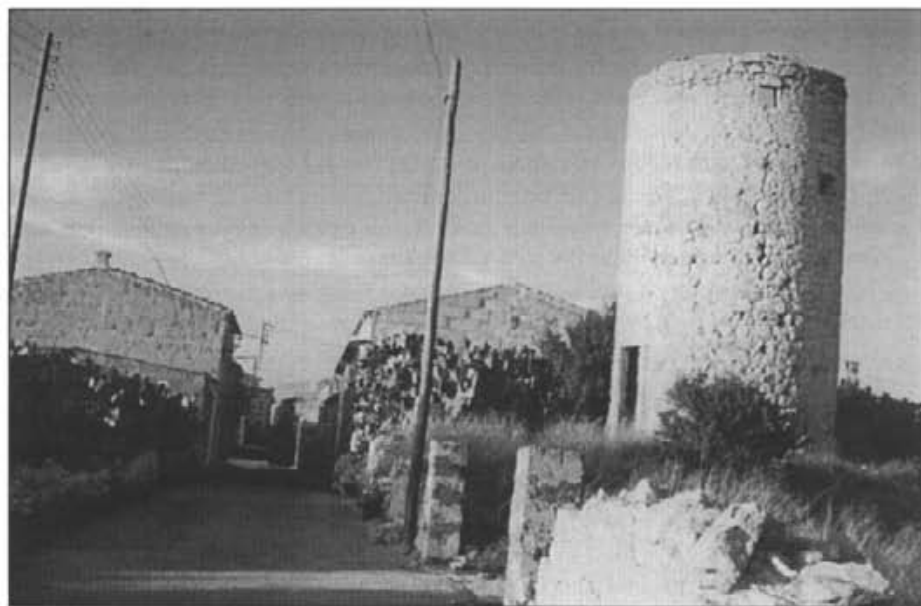
Segons els següents documents la població del dit grup seria considerable; sovint hi havia discussions entre ells i els cristians montuïrers, pel que fou necessari posar ordre.

El batle tenia un adjunt que cuidava dels negocis dels jueus.

"*Barthomeu ribes adjunt al dit batle en los afers e negocis o prestacions den Mosse Ben Abrasim juheu de Munthuyri sobre deutes de algunes persones de monedes al dit Ben Abrasim.*"

Mes endavant es cita a Barthomeu Ribes com a Batle.

"*Los Secretaris de la aliansa dels Juheus de Mallorques han proposat davant nos com moltes e diverses demandes questions e contrasts sien*

El carrer des Molinar data del segle XIII, temps en què a Montuïri hi havia establerta una bona representació jueva

entre los Juheus habitants aquí e altres diverses persones districtuals vostres...."

"*E donam pler poder de ofici de batle ab vos ensemps atermenar questions demandes contrats e plets entre els juheus damunt dits e altres persones ab ells negocis o contrastes havients ara e per laquí avant...*" 1359. Veiem algunes d'aquestes qüestions:

"*Es deu pagar a Phanot Juheu sobre cantitats que deuen a Bondia Hamorach Juheu habitador en Munthuyri*"

"*Suplicacio den Maymo Benjacob Juheu estant en lo dit loch*" (Munthuyri).

"*Nabrasim Bellemba Juheu de Mallorques ha bestrets a la part den Simeon Tapies ab lo qual pladeja P. Salari VI Sous VIII Diners que se fasi liurar i pagar al dit Juheu.*"

"*Sobre ampare a nen Simeon Tapies de vostre batliu a instancia de Abrasim Benlembo Juheu de Mallorques*" 1359.

"*En P. Paliser interessa forsarets a instancia de Moxi Ben Aciar Juheu de Mallorques a Ramon de Palau del loch de Sineu en pagar a dit Moxi la cantitat per dit Palau degude pero com dit Palau siga en la Illa de Cerdanya a servey de la Armada del Senyor Rey esta manat tenga alongament*". En P. Paliser era de Montuïri.

"*Apelació de A. Samanera en Mafalu Ben Maymo juheu sobre compra de un*

alberch a P. Cudo" sobre preu.

En Maymonis Benjacob tenia terres en el nostre terme. També compra un alberch. La seva dona es nombrava "Blanche".

Tenien uns privilegis:

A) "*Suplicació de Abraham Benbembo juheu de Mallorques es manda fer denunciant e de ple compliment de justícia al dit juheu observant lo lur privilegi*".

B) Estaven baix de la protecció Reial. Tenien els seus deures:

"*Segons la ley cap infeel pot insultar ni atacar algun fel o crestia se mana al dit Maymo juheu o a altres qualsevols no dexats observar la ley*".

També veiem que en 1288 el Rei Alfons concedeix un privilegi a Mallorca de que cap jueu o jueva pogués tenir ofici de senyor a la ciutat o a la part forana. El quatre de Març del mateix any "que no poguesen adquirir a Mallorques honres possessions o censos".

Suposam que aquesta ordre amb el temps es va quedar en relegada sobretot el que es refereix als hens. Pel demés es quasi de fe pensar que per tradició oral o escrita la seva ciència es mantindria bastants de segles.

Sembla que també practicaven la venda ambulat "que ni encara lexats aquí aturar ningun juheu qui malalt qui atrobets".

El següent document ens demostra

que aquest col·lectiu no estava integrat dintre la població montuïrera ja que de tant en tant sortien alguns brots racistes.

Segons els cristians, i seguint el Nou Testament, els jueus crucificaren Jesús el Divendres Sant. Degut a aquesta dada el poble, la Setmana Santa, estava més sensibilitzat en contra de ells que cap altre dia de l'any, tal volta influït per la litúrgia del temps.

Algunes persones, que tenien prestacions, s'aprofitaven de l'estat d'ànim de la gent i afuaven al sector més radical que actuava mogut per les seves creences religioses, així ells s'en venjaven i de qualque mena els compensava l'odi i la violència de aquells en vers dels jueus que eren una minoria.

No volem dir que tots els "habitadors de Munthuyri" recolzassin aquests desgraciats fets.

"Lo Governador del Regne de Mallorca al amat en P. Domenech Batle Rey de Munthuyri e an Barthomeu Ribes del dit loch salut e dilecció per part de la aljama dels secretaris de los juheus de Mallorca es estat devant nos humilment soplicat dients que com en lo dit loch de Munthuyri estien e habiten als uns juheus e aquí tenguen lur propi domicili y habitacio e aquals taments que en la Setmana Santa so es en lo jorn del Divendres Sant per alguns habitants en vostre batliu so es cristians e aquels no fos feta alguna violencia injuria o algun altre mal o danyatge en les cases o persones de aquells e asso com en aquell dia aquells estiguen ben tancats en lurs cases segons que tots anys es acostumat en aquell jorn deguessen a ells sobre les dites coses provehir de remey conivent en tal manera que per la dita rao danyatge o dany a algun nols ne pugui sdevenyr majorment com sien sots seyoría del seyor nostro Rey non nos atesa la dita suplicació esser justa empero so de part del dit seyor Rey e per autoritat del nostre ofici del qual usam vos deym e us manam a quiseum de vos com als jurats del vostre batliu e promens que quant per los dits juheus raquests ne serets fassets diligent guardia en lo dia del Divendres Sant daquels en tal manera que per les portes finestres terrats o tapies aquells juheus dan algun en aquell cas no pogan haver vos havent en les dites coses en tal manera que de no cura no pesquessets eser represes e no res meyo fets fer crida pues en vostre batliu sots crida publica

que no sea alcun crestia no altre axi strany com privat que gos ni deja fer ni fer fer dan o danyatge a los dits juheus per la dita rao com nos volem e manam que les dites coses quimplides axi dit.... Certificam nos que de los dits juheus per vostra mala cura o diligència danyatge alcun sostanyen o nocureyen que a vos e als bens vostres seria inputat XXX Marcy 1360.

Igual lletra fou enviada al batle d'Inca: 1365 "Lo governador" envia al batle de Montuïri una carta "Sobre el robatori de robes i coses a Narnau Maymo de Monthuyri". Degué esser important el robatori, perquè el governador escrigués la carta. La proposta es degué fer mitjançant la seva jerarquia illenca.

Amb les dades que tenim podem deduir que els Jueus eren un important col·lectiu econòmic dintre el regne de Mallorca, amb el vist i plau del rei i nobles, ja que hi havia una gran dependència en vers aquells. Moltes famílies vingudes a menys volien conservar el pòndol, per això demanaven préstecs al jueus, però a canvi d'uns interessos molt elevats que aconseguien enfonsar-los més. Aquest fet fou una de les causes que motivaren els assalts al Call de Ciutat i la matança de jueus.

El dit col·lectiu socialment estava molt ben organitzat; Ajudaven els de la part forana davant les atropelies dels cristians, preocupant-se i protegint als seus membres. Ja hem vist com a Montuïri tenien un adjunt al batle pels seus negocis.

Encara que només hi hagués call a Palma i a Inca, al nostre poble la comu-

Dia de Puig de 1948

Amb motiu de la festa des Puig de 1948 aquests cinc montuïrers així es fotografieren. Són: Bartomeu Bauçà "Rafela", Mateu Lladó, Mateu Sastre "Pellusco", Bernat Pizà i Gabriel Sastre "Patrò"

nitat devia esser molt nombrosa.

La carta del Divendres Sant sabem que també fou enviada al batle d'Inca. No es cita altre poble. Pensam que tindrien la seva sinagoga per celebrar-hi les ceremonies corresponents i a on ensenyarien als seus fills les seves mil·lenàries tradicions.

Alguns es convertien prenent el nom cristià dels seus padrins o protectors.

Catalina Verger i Ferrer

Bibliografia:

- Investigacions Bartomeu Verger i Serra. Arxiu Municipal de Montuïri. Lletres Comuns i Protocols.
- Conquista de Mallorca. J.M. Quadrado.
- Forenses y Ciudadanos. J.M. Quadrado.
- Privilegios y Franquicias. J.M. Quadrado.
- La Judería en Mallorca. J.M. Quadrado.

SEBASTIANA SAMPOL MAYOL

I-luminació decorativa
Làmpades intempèrie
Pantalles
"Appliques"
Regals
Articles decoració

Carrer Missió, 14 (Travessia Oms)
Tlf. 72 67 78
Palma de Mallorca

Orquidea

Perlas
Orquidea®

LA FOTO DE MITJAN SEGLE

Un diumenge
horabaixa al Puig

Es pot dir que tots aquests nins ara ja són homes seixantins, manco els qui són morts, ja que aquesta fotografia data de 1945.

Havien anat al Puig amb el vicari D. Pep Estelrich (al centre) i a l'escalonada així foren captats.

De quasi tots en sabem el nom, però per no deixar-ne uns quants hem preferit ometre-los tots.

Aquestes anades al Puig eren freqüents i desitjades com a mitjà d'esplai, tot passant un horabaixa agradós.

A la part de dalt es veuen un bon grapat de dones alienes al fet.

Records d'infantesa

El tren

El gran passeig dels diumenges horabaixa era, per a molts de joves montuïrers dels anys quaranta, el d'anar a veure l'arribada del tren de les tres i mitja (hora solar).

Però no sols a veure'l arribar, sinó que per l'estació i per la carretera moltes vegades hi passàvem més d'una hora. Després tornàvem pujar cap a la vila. I en temps d'estiu, fins i tot qualche horabaixa es donava el cas que esperàvem la tornada del tren que anava a Ciutat.

També record alguna de les capbuitades que fèrem en temps de tardor, quan prest ja era fosc.

Passaven per la carretera camions plens de melons procedents de Petra, Vilafranca o Manacor, o d'altres indrets. Més d'una vegada un de la colla que era familiar d'un empleat del tren i que duia la clau de la caseta del pas a nivell, l'obria i encenia el llum vermell; i això feia que el camió s'aturàs. Mentrestant alguns de nosaltres pujàvem damunt el camió i tiràvem dos o tres melons, els quals els altres els agafaven abans que arribassin en terra. Llavors el mateix que havia encès el llum vermell es dirigia al camioner i li deia: veig que el tren es torba, podeu passar i continuar. I així era com qualche vespre ens atipàvem de meló.

Una alta animalada la dugué-

rem a terme un any que anàrem a la revetla d'Algaida. No teníem doblers ni mitjans de comunicació per tornar a Montuïri. Com que d'Algaida a l'estació de Montuïri sempre ve per avall, anàrem a l'estació d'Algaida, cercàrem un vagó buit, el vàrem empènyer fins que prengué força i ens hi pujàrem tots a damunt i ens va dur fins a l'estació d'aquí. Devallàrem aviat i el deixàrem allà on es trobava. El sendemà demati el guardavies, que feia la tirada per veure si hi havia cap anomalia, el degué trobar i posar al seu lloc.

Sortosament cap d'aquelles vegades no passà cap desgràcia.

Rafel Socías Miralles

Maria Pomar Valls "Sa tia Aloia"

Durant més de 60 anys féu una labor desinteressada com a persona de bé

Una de les dones que durant els anys anteriors i posteriors a mitjan segle XX més varen destacar a Montuïri per la seva labor desinteressada i com a persona de bé, fou Maria Pomar Valls, ben coneguda en el seu temps com "Sa Tia Aloia".

Havia nascut a Montuïri el primer de març de 1889 i no morí fins el 14 d'agost de 1986. Va superar, per tant, el 97 anys d'edat.

Tota la vida fou fadrina, però ben prest, als 21 anys, la seva mare Francisca (aleshores viuda de n'Andreu "Aloi") la va emancipar davant el notari perquè no hagués de dependre d'ella i pogués viure pel seu compte.

Per aquest motiu na Maria "Aloia" a partir d'aquest moment (8 de febrer de 1910) ja es va sentir responsable d'ella mateixa i començà a entreveure el que li esperava.

Al cap de poc temps va posar una petita merceria al carrer Major número 24 i així va començar la seva vida professional. Mentrestant en temps del rector Isern (1913-1917) fou una de les més destacades cantadores del cor parroquial, com també ajudava a la parròquia i freqüentava Ca ses Monges. I aquella bona amistat que havia iniciada amb aquest rector es va perllongar amb els següents: ajudava al rector Gori, donava una mà al vicari Estelrich, es desfeia per a D. Bernat Martorell, D. Jaume Cabrer...

A l'entretant, allà pels anys 40, va muntar la botiga de roba que durant molt de temps va regentar davant la rectoria (Plaça Major, 9 i 10), i així disposava d'un mitjà de vida que la satisfia plenament.

Analitzem, però, els principals caires que la caracteritzaven i que ressaltaven en la seva manera de ser.

En considerar-la com una *dona familiar* hem de dir que durant molts d'anys va actuar com a "mare" de la seva neboda Margalida i tres germans més, fills de la seva germana Francisca, la qual tenia una carniceria en el carrer Major número 23. Després que aquests haguessin romàs horfens (un d'ells va morir jovenet i els altres dos emigraren a França), foren moltes les atencions que els dedicà: no foren manques les mostres d'un profund,

desinteressat i sacrificat amor de correspondència per part dels seus nebots.

Pel que fa a en Gabriel, germà, casat amb madó "Mulinars", que havia emigrat a Bons Aires, es comportà sempre com una bona germana. Quina alegria de la seva primera carta que arribà de l'Argentina! No obstant la féu sofrir la intensa espera de les cartes següents i l'angoixaren els següents retards epistolars. Tot això, no obstant, es va transmutar amb una intensa alegria pels primers doblers enviats per en Gabriel, senyal inequívoca de la seva decisió de retornar. Com igualment s'ha d'esmentar la il·lusió de la casa nova del carrer Major número 30, on la nova família (Maria, Gabriel i Margalida) començaren una vida nova. Casa que pogueren adquirir entre els doblers que envià el germà Biel, d'Amèrica, el nebot Miquel, de França, i la seva part. Una casa construïda al seu gust i allà on tothom hi tenia cabuda.

També es considerava com una mare d'en Miquel (nebot), emigrat a França, fill d'una germana, ja que els seus pares s'havien mort joves. Ella fou la que pràcticament va pujar els quatre al·lots.

Quan aquest, en Miquel, tornava a la

vila sempre era rebut amb una il·lusió i tendresa especials per "sa tia Aloia". En Miquel, però, tengué una mort sobtada a Montpelier (França) el 5 de març de 1972, motiu pel qual na Maria escrigué en resposta de gratitud una carta de condol amb aquestes paraules: *"De mucho consuelo nos ha servido tu carta. Dios, inmensamente bueno, nos dio este gran dolor. Ruego para que lo sobrellevemos con resignación. Gracias por tus consoladoras palabras..."*

Amb l'altre nebot Joan ja fou una altra cosa. La seva relació va ésser molt difícil, no obstant féu el que va poder.

Pel que fa a la *botiga*, se l'ha de considerar com una dona responsable i totalment dedicada per al seu futur airós. Era una persona de concentració interior a l'hora de preveure i organitzar el futur comercial, de passar comptes i fer balanços. Disposava d'una envejable habilitat i diplomàcia en el moment de comprar per Palma. Era reconegut pels qui la tractaven el seu bon gust i oportunitat en escollir teles i gèneres. Aquí podríem ressaltar el respecte i admiració amb què era tractada pels dependents de "La Palmera", d'on era una bona clienta. L'amistat que tenia amb alguns d'ells feia que venguessin a Montuïri a ajudar-li a cloure més professionalment el balanç anual. En concret cal esmentar que l'any 1929 anà a Barcelona a l'Exposició Internacional que allà es féu, per tal de trobar per a la seva botiga les robes més convenientes que hi havia en el mercat. Ciutat a la que també hi tornà altres vegades pels anys 1940, per poder trobar robes, degut a l'escassetat que per aquí hi havia al poc temps d'haver acabat la guerra civil.

També cal considerar Maria "Aloi" com una dona excepcional respecte a les *relacions públiques*. Dins la botiga era exquisida en el tracte, dolça, pacient, tolerant i equànime amb els clients. Despatxava la mercaderia deixant content el comprador a qui venia. I fora de la botiga també era delicada en el tracte; sabia estar i comportar-se correctament; era discreta, oportuna i equànime, i sobretot culta i diplomàtica.

Considerant alguns dels seus espargiments esmentarem que li agradava molt

el cinema i el teatre, possiblement més el segon que el primer. Però a ella, que havia visionat moltes pel·lícules mudes, era interessant sentir-li comentar el pas del cinema mut al de la paraula. Gaudia molt del sonor, essent el seu actor preferit Spencer Tracy.

Capítol a part mereix la seva actuació com a *dona d'església*, de conviccions arrelades i d'intensa dedicació. Quan es va posar de relleu aquesta entrega fou especialment pels anys 1940, 50 i 60; època que fou una incondicional col·laboradora, com hem dit al principi, amb els rectors i vicaris. Del temps de D. Bernat cal ressenyar la profunda amistat que sostingué amb tota la seva família i la gran admiració que professava a sor Gemma, germana monja de D. Bernat.

Durant un grapat d'anys fou presidenta de les dones d'Acció Catòlica de Montuïri, temps que sentia una gran admiració per Magdalena Pons, aleshores presidenta d'A.C. de Palma. La seva disponibilitat en tot quan era Església —culte, acció social, caritat, seminari...— era immensa. Ella sostenia que era recompensada amb les seves vendes. I no sols ella es donava, sinó que animava a altres a fer la mateixa cosa que ella.

La seva longevitat féu aparèixer fins un cert punt la natural decadència humana. Però la plenitud d'una bella vida senzilla i quotidiana, d'una dona atenta a tot, ja estava acomplida.

O. Arbona

Nota.- La majoria d'informació ens ha estat facilitada per Josep Oliver Verd i Aina Socias Miralles.

Tot el poble recolzà l'homenatge a Llorenç Bauçà pels 25 anys d'escolà

Cinc dels rectors que durant els 25 anys que Llorenç Bauçà ha exercit d'escolà volgueren concelebrar l'eucaristia del passat 1 de juny amb motiu d'aquesta efemèride: Guillem Rigo, Bartomeu Tauler, Andreu Genovart, Pere Orpí i l'actual Onofre Torres. La Coral Mont-Lliri va cantar i a la sortida s'hi uní la banda de música.

Moltes famílies aportaren coques i pastissos i damunt el graons s'organitzà una festeta del gust de molts, en agraïment per la desinteressada labor que ve desenvolupant l'escolà en bé del poble i dels feligresos.

Al final de la celebració la parròquia i la Coral "Mont-Lliri" varen obsequiar Llorenç Bauçà amb segles plaques de plata. I Pere Orpí, antic rector, també li va dedicar un poema, que llegí des de la trona i que els assistents aplaudiren efusivament. Deia així:

Llorenç Neo, Llorenç Neo,
bon amic Llorenç Bauçà:
celebres amb Montuïri,
vint-i-cinc anys d'escolà.

Has passat un quart de segle
servint sa comunitat
i has estimat sa parròquia
com una segona llar.

Has conegut moltes castes
de rectors i capellans;
tots hem estat testimonis
de sa teva lleialtat.

Puntual com un rellotge,
sempre actiu i arromangat,
has fet de la sagristia
taller de noble treball.

Has fet parlar ses campanes
amb un llenguatge adequat:
alegre es dies de festa
i trist en es funerals.

Avui aquestes campanes
per tu poden replicar:
que per molts d'anys, Llorenç Neo,
seguesquis fent d'escolà;
es poble de Montuïri
segur que t'ho agrairà.

Pere Orpí

música bar

Ca Na Poeta

Carrer Major núm. 10 • Telf. 64 65 29 • Montuïri

Setze equips disputen el torneig d'estiu de futbol-7

L'Ajuntament oferta sis cursos esportius durant el juliol i agost

103 alumnes de l'Escola han paticipat en el programa de difusió del handbol

Els quatre equips de l'escola que s'han proclamat campions de la fase insular de Handbol amb la professora Cati Bauçà i el monitor de la Federació Balear, Ramon Cunill

Setze equips participen en el campionat local de futbol-7 que des del 24 de juny se celebra en el camp Es Revolt.

Estan dividits en dos grups de vuit equips cada un. Juguen pel sistema lliga a una volta. S'enfrontaran el primer del grup A contra el segon del grup B i el primer del grup B contra el segon del grup A. El guanyadors d'aquestes semifinals disputaran el primer i segon lloc, mentre que els perdedors lluitaran pels llocs tercer i quart.

La primera fase acabarà el dimarts 23 de juliol. Els dimecres 24 es fan les semifinals i el divendres 26, les finals.

De dilluns a dijous es juguen dos partits (a les 8 i 9 del vespre) i els divendres, tres (8, 9 i 10 hores).

Integren el grup A, Ca Na Poeta, Moller Sports, Ca Na Maria, Cas Carboner, Jerma Lluçmajor, Els Canteranos, Benzinera Ses Jardines i Veterans Montuïri. El grup B està format per S'Impacte, Cristalleria Lluçmajor, Los

de Este Año C.D, Traus, Can Pieres, Munper, Winterthur i Traus Z.

ESTIU 96

Un ampli programa d'activitats esportives ha organitzat l'Ajuntament per tal que el nins i joves puguin ocupar el temps lliure.

En el poliesportiu Es Revolt, s'impartiran sis cursos: tennis, natació, iniciació al bàsquet, bàsquet perfeccionament, iniciació al futbol i futbol perfeccionament. Dins el mateix programa "Montuïri, Estiu 96" hi ha tallers de ceràmica, dibuix, enquadernació i invents i un curs d'anglès.

Durant els mesos de juliol es faran el tennis i natació. El primer, cada dimarts i dijous de 17 a 21 hores a càrrec de l'instructor nacional Andreu Lladó i el segon, de dilluns a divendres de 10 a 14 hores, amb l'organització tècnica d'Aigua Blava.

Dos futurs mestres montuïrers d'Educació Física ensenyaran bàsquet durant el juliol. Joan Verger s'ocuparà del nivell Iniciació adreçat a nins i nines de 6 a 10 anys i Cati Bauçà, del nivell Perfeccionament. L'horari és de 18 a 20 hores, els dilluns i dimecres.

**La
vostra
tenda
d'esports**

(davant Can Binimelis)

Carrer Sala, 7 • Telf. 16 83 13 • 07260 Porreres

Guillem Munar, estudiant de mestre d'Educació Física i Jeroni Massanet, estudiant d'INEF dirigiran els cursos d'Iniciació al Futbol i Futbol Perfeccionament des de l'1 al 31 de juliol, cada dimecres de 18 a 20 hores. El nivell primer va adreçat a nins i nines de 5 a 10 anys i el segon, als d'11 fins a 14 anys.

PROGRAMA AMPA 1996/97

L'Associació de Pares i Mares del col·legi públic Joan Mas i Verd ja ha anunciat les activitats extraescolars que, en aquest moment, té previst desenvolupar al llarg del proper curs 1996/97. Pel que fa a l'esport, hi haurà judo, bàsquet, futbol i, possiblement, natació. Per altra part, l'alumnat del centre farà música i teatre dins l'horari lectiu i el horabaixes podrà apuntar-se a manualitats, ball de bot i anglès.

DIFUSIÓ DE HANDBOL

El mes de juny va acabar el programa de difusió d'handbol que es va dur a terme al col·legi públic. Va ser subvencionat pel Consell Insular de Mallorca i organitzat pel Comitè Comarcal de l'Esport Escolar de Montuïri en col·laboració amb l'Escola.

Han participat 103 alumnes dels cursos de tercer fins a vuitè.

Els nins i nines han passat molt de gust amb el monitor Ramon Cunill i han après i millorat el seu nivell en aquest esport.

Biel Gomila

Classificació final dels juvenils

1. Artà	34 26	4 4 98 41 82
2. At. Rafal	34 24	4 6116 61 76
3. S. Francesc	34 19	5 10106 59 62
4. CE Murrer	34 18	5 11 73 58 59
5. Sant Gaietà	34 17	8 9 69 57 59
6. Pollença	34 17	7 10 83 68 58
7. Cardassar	34 15	7 12 73 57 52
8. La Salle	34 15	5 14 75 57 50
9. Felanitx	34 15	5 14 76 78 50
10. Arenal	34 12	10 12 87 71 46
11. Campos	34 12	8 14 61 72 44
12. Rel. Calvo	34 10	8 16 59 76 38
13. Montuïri	34 11	4 19 52 75 37
14. Son Roca	34 10	5 19 59 87 35
15. Patronat	34 9	6 19 71109 33
16. B. R. Lluç	34 8	8 18 53 83 32
17. V. de Lluç	34 6	9 19 52 94 27
18. Porreres	34 4	8 22 47110 20

103 alumnes de l'Escola han participat en el programa de difusió de handbol del Consell Insular de Mallorca. A la foto, els més petits, els alumnes de tercer

Club Columbòfil Missatger Canvi de president

Tal com ja informàrem el mes passat, la temporada columbòfila ha finalitzat. S'acosta la calor i els coloms descansen i es preparen per fer una bona muda els mesos de juliol i agost, i tot seguit, en acabar l'estiu, tornar a entrenar i preparar la propera temporada 1997, doncs el temps passa aviat.

Per altra part, aquest mes hem tengut eleccions anticipades dins el Club, ja que el fins ara president, Jaume Martorell, va presentar la dimissió després de tres anys de dur el Club, i ha estat elegit nou president Sebastià Grimalt i Barceló (de Son Miró) i vicepresident, Joan Verger Ramonell "Matxo".

Els resultats de les classificacions generals que afecten els dos grups més importants, Grup Mallorca i Grup Llevant, han estat els següents:

General absoluta, Grup Mallorca: 1- Julià Burguera (Santanyí), 2- Tamdem Riera (Sant Joan), 3- Jesús Muñoz (Inca), 4- Francisca Miranda (La Estrella), 5- Antoni Serra (Santanyí), 6- Pedro Carreras (La Estrella), 7- Miquel Saurina (La Deportiva), 8- Antoni Amengual (La Deportiva), 9- Víctor Salado (La Ràpida) i 10- Llorenç Tomàs (Llucmajor).

General absoluta Grup Llevant: 1- Bartomeu Prohens (Mar i Cel de Campos), 2- Margalida Juan (Son

Servera), 3- Domingo Fontirroig (Mar i Cel de Campos), 4- Bartomeu Puigros (Manacor), 5- Bàrbara Mestre (Artà), 6- Sion Mut (Montuïri), 7- Joan Soler (Mar i Cel de Campos), 8- Jaume Rosselló (Son Servera), 9- Tamdem Verger-Rexach (Manacor) i 10- Jaume Pou (Manacor).

Campionat Juvenil Grup Llevant: 1- Joana Mª Mut Gomila del Club de Montuïri.

Jaume

VI volta amb "mosquitos" pel Pla de Mallorca

La VI volta amb "mosquitos" pel Pla de Mallorca que se celebrarà per a persones majors de 35 anys, amb sotida i arribada a Pòrtol, s'espera que devers les 11 del matí de dia 6 de juliol passin per Montuïri i s'aturin devers 15 minuts a plaça. Procedents d'Algaida continuaran cap a Porreres. Aquesta demostració està organitzada per l'Associació d'amics del "Mosquito".

Comèdia a la Sala Mariana

"Els joves de fa 30 anys" el divendres dia 5 i diumenge dia 7 de juliol tornaran fer comèdia a la Sala Mariana. Representaran "Un criat nou", obra teatral de Pere Alcàntara Penya.

Col·lecta del Corpus

La col·lecta del diumenge dia 9 del mes passat, dia del Corpus, fou de 60.930 pessetes. Aquesta aportació servirà per ajudar en el programa de Càritas diocesana, que tant necessitada està per poder solventar molts de problemes socials i de pobresa. Gràcies per la vostra col·laboració.

Horari de misses

Seguint el costum d'anys anteriors, durant el dos mesos d'estiu, de juliol i agost, se suprimeix la missa de les 12 dels diumenges. Les dels altres dies seguiran l'horari normal.

Visites als malalts

Com ja hem anunciat mesos anteriors, a la parròquia s'han constituït varis grups per visitar malalts. Des d'aquí volem agrair aquesta acceptació com també fe a saber que aquesta obra de caritat continua oberta i encara s'hi poden afegir totes aquelles persones amb desig de participar.

La processó del Corpus enguany fou més participada

El baptisme per immersió

A principis de juny hi va haver expectació i curiositat pel fet que uns pares sol·licitassin el baptisme de la seva filla per immersió. Sembla que aquesta pràctica (posar l'infant dins la pica baptismal) és bastant desconeguda entre els feels i es creia que imitaríem els "testimonis de Jehovà". El rector va veure la necessitat d'explicar que aquesta pràctica, del baptisme per immersió, es tan antiga com el propi cristianisme, doncs els primers cristians realitzaven el baptisme per immersió. A la basílica paleocristiana de Son Peretó de Manacor hi trobam una pica baptismal pròpia per realitzar-hi els baptismes per immersió.

No hem d'oblidar que el ritual afirma que el baptisme per immersió "és més apte per a significar la participació en la mort i en la resurrecció de Crist".

"La celebració comença amb tota normalitat a la porta de l'església on es fa l'acolliment i signació inicial. Durant tota la litúrgia de la Paraula els infants estan vestits dintre l'església amb els pares o als cotxets, o bé en una sala o local proper amb una altra persona. S'hauran preparades unes taules on les mares hi han posat tot el que cal per despullar i vestir els seus fills:

tovalloles, *dodotis*, esponges, etc. En un moment donat, que sol ser durant l'homilia, la padrina o preferentment una altra persona designada per el cas, s'adreça al local preparat amb cada infant, on són despullats, i feta l'homilia surten ben tapats amb tovalloles. Un cop fetes les renúncies i la unció prebaptismal, el ministre, acompanyat només dels pares dels qui seran batejats i del padrins, s'adreça processionalment cap a la pica baptismal.

Acabat aquest ritus tots tornen cap al lloc de l'assemblea. Després de la unció amb el sant Crisma els infants tornen cap a la sala preparada perquè se'ls vesteixi de la manera més ràpida possible. Es fa una monició que explicita els significats dels últims signes, secundaris però tan expressius, i tan típicament cristians: el vestit blanc i el ciri.

Quan a la manera concreta de la *triple immersió*, ha d'aparèixer ben expressiu el que significa: sepultura-resurrecció. Pot fer-se bé amb l'infant en posició vertical, sostingut en aquest cas per les aixelles; o bé horitzontalment, aguantant-lo llavors amb una mà al clatell i l'altra a les anques, com ho acostumen a fer les mares quan banyen el seus fills".

Campaments Estiu '96

Vino amb en *diver*
i la teva

inscripció a qualsevol oficina de:

"SA NOS TRA"

CAIXA DE BALEARS

Demografia

Juny de 1996

Naixements

Dia 2.- Maria Antònia Ginard Garau, filla de Rafel i Margalida.

Temps passat

10 anys enrera

Juliol de 1986

Aprovació de les NN.SS.

Després de cinc anys de tràmits, al·legacions, resolucions, correccions, informació pública, revisions... dia 18 de juliol de 1986 la Comissió Provincial d'Urbanisme decretà l'aprovació definitiva de les Normes Subsidiàries. Aleshores era batle de Montuïri Francesc Trobat.

25 anys enrera

Juliol de 1971

Nou local de la Germanat de Llauredors

Dia 13 de juliol de 1971 amb assistència del President de la Càmera Agrària de Balears, Rafel Villalonga, fou inaugurat a Montuïri el nou local de la Germanat Sindical que presidia Mateu Jordà Mateu.

Concurs de Flabiols

El 31 de juliol de 1971 en el concurs provincial de sonadors de flabiols va assolir el tercer premi "Sant Feliu de Llobi", el nostre popular Joan Grimalt Pocoví "Niu", flabioler dels Cossiers.

50 anys enrera

Juliol de 1946

Clausura del Pou des Dau

Degut a l'escassetat d'aigua que hi havia l'any 1946, es feu una crida prohibint als veïns dur-se'n aigua del Pou des Dau. Acord que va prendre l'Ajuntament dia 1 de juliol a proposta del regidor Bartomeu Rossinyol.

100 anys enrera

Juliol de 1896

Reposició del batle

Havent-se comunicat el sobreseïment de la causa contra el batle Joan Manera, deixant sense efecte la suspensió, dia 5 de juliol de 1896 Miquel Manera li féu entrega del càrrec.

Destitució del depositari

En vista que el depositari de l'Ajuntament Joan Aloi Miralles obria i tancava la caixa de caudals sense la intervenció de l'interventor, dia 12 de juliol de 1896 s'acordà la destitució de dit Aloi.

Noces d'or

21 juliol 1946

Gabriel Mora Miralles "Pastor" amb Margalida Rosselló Llabrés (de Lloret).

27 Juliol 1946

Miquel Fullana Socias "Gabiana" amb Maria Verger Gomila "Can Moreno".

Pluviòmetre

Juny de 1996

Dia 2	40 litres m2
" 3	4'9 "
" 16	11'6 "
" 23	0'6 "
" 26	4'2 "
Total	61'6 "

Gloses

A un nou batiat

Amb motiu del baptisme del fill d'Antoni Mayol "Silis" i de Maria Gomila "Pollo".

Un infant han batiat
i han convidat a mig poble;
així ho fa una gent noble
rica i plena de bondat.
Déu el tengui ben guardat
de ninguna enfermedat
tant si serà ric com pobre.

Que visqui sense cap tara,
ja que en el món l'han posat,
sempre condret i honrat
com son pare i sa mare.

Per tothom quedar content
des qui l'han vist batiar,
a tots els vull desitjar,
perquè el puguin contemplar,
s'hora des seu casament.

Per jo serà diferent,
que en "Parrí" ja no hi serà,
perquè allà on estarà
ja no hi plou ni hi toca vent.

Miquel Massanet "Parrí"

Cuinar en casa

Gelat de maduixes

Ingredients

- 1 quilo de maduixes (*fresses*)
- 1 quilo de sucre
- 1 tassó d'aigua d'un quart
- 1 tassó de llet sencera
- 1 tassó de suc de llimona

Elaboració

Es fon el sucre amb l'aigua a foc fluix; es mesclen tots els altres ingredients; es passen pel "turmix" i es gela.

Joana Andreu "D'Horteta"

Apotecaries

Diumenges de juliol de 1996

Montuïri	7	Porreres	21
Petra	14	Sant Joan	28

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ

BIGUES - BLOCS - RAJOLES - AÏLLAMENTS
TRANSPORT PROPI - PINTURES - XEMENEIES
DISSABTES MATÍ OBERT

Crta. Montuïri - Porreres, Km. 1 - Tlf. 64 66 95

MONTUÏRI

Cinc rectors s'uniren a l'homenatge a l'escolà

Pere Orpí, actualment rector de Sa Colònia, volgué tributar unes gloses ben xalestes i encertades a Llorenç "Neo"; Andreu Genovart, ara de Capdepera, amb el seu caràcter festiu i trempat, va alegrar la vetllada; Onofre Torres, organitzador de l'acte, procurà que no hi mancàs detall; en Llorenç, aquesta vegada homenajat, satisfet, però inquiet com sempre; Guillem Rigo, avui rector de Pòrtol, mostrava la seva satisfacció per l'encert en haver captat aquesta persona; i Bartomeu Tauler, el de més prop, solidari, a Porreres, franc i obert, participà com tots d'aquesta efemèrides.

Els nins de Primera Comunió participaren a la processó del Corpus

No tots els qui enguany havien rebut la Primera Comunió, si bé tots hi estaven convidats, participaren a la processó del Corpus. Aquests set, però, ho feren tan bé com saberen. La seva actitud i comportament no va desmerèixer gens en el transcurs de la processó ni tampoc dins l'església. I els seus pares, com també tot el poble, pogueren veure com aquests nins es comportaven en tot moment a l'altura de les circumstàncies.

Després d'un dinar de feina dels redactors de

BONA PAU

Els qui redactam Bona Pau una vegada a l'any organitzam un dinar o un sopar de feina. I enguany fou un dinar en el bar Ses Jardines on, dia 15 de juny passat, ens tractaren tan bé com saberen. Nosaltres, per part nostra, poguérem dur a terme la tasca que ens haviem proposat, al final de la qual, tots deu, després d'haver gaudit d'una bona teca, volguérem deixar constància d'aquesta profitosa jornada.